

ЗВІТ

**про стратегічну екологічну оцінку
Стратегії розвитку Новорайської сільської
територіальної громади на 2026-2027 роки
(з перспективою до 2034 року) та Плану заходів
на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку
Новорайської сільської територіальної громади на
2026-2027 роки (з перспективою до 2034 року).**

Новорайськ

2026

**ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ
ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ) ТА ПЛАНУ
ЗАХОДІВ НА 2026-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ
ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ)**

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
I. ЗМІСТ ТА ОСНОВНІ ЦІЛІ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ) ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ).....	9
II. ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТОЧНОГО СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ТА ПРОГНОЗНІ ЗМІНИ ЦЬОГО СТАНУ, ЯКЩО СТРАТЕГІЯ ТА ПЛАН ЗАХОДІВ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НЕ БУДЕ ЗАТВЕРДЖЕНО.....	19
2.1. Загальні дані про громаду.....	19
2.2. Основна інформація про транспортну мережу.....	21
2.3. Земельні ресурси громади.....	22
2.4. Клімат і тенденції зміни клімату.....	28
2.5. Водні ресурси.....	31
2.6. Ґрунти.....	31
2.7. Землі лісового фонду.....	32
2.8. Природоохоронні території.....	33
2.9. Екологічна мережа.....	35
2.10. Забруднення довкілля: повітря, вода, ґрунти.....	36
2.11. Корисні копалини і альтернативна енергетика.....	37
2.12. Стан здоров'я населення.....	38
2.13. Захворюваність населення.....	38
2.14. Вплив забруднюючих речовин.....	38
2.15. Якість питної води.....	39
2.16. Поводження з відходами.....	40
2.17. Інформація про шкоду, заподіяну бойовими діями.....	41
2.18. SWOT Аналіз	
III. ХАРАКТЕРИСТИКА СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, УМОВ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ТА СТАНУ ЙОГО ЗДОРОВ'Я НА ТЕРИТОРІЯХ, ЯКІ ЙМОВІРНО ЗАЗНАЮТЬ ВПЛИВУ.....	43
IV. ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ.....	46
V. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ (У ТОМУ ЧИСЛІ, ПОВ'ЯЗАНІ З ЗАПОБІГАННЯМ НЕГАТИВНОГО ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ), ВСТАНОВЛЕНІ НА МІЖНАРОДНОМУ, ДЕРЖАВНОМУ ТА ІНШИХ РІВНЯХ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, А ТАКОЖ ШЛЯХИ ВРАХУВАННЯ ТАКИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ.....	49
5.1. Міжнародні зобов'язання у сфері охорони довкілля.....	49
5.2. Державні зобов'язання та їх врахування у Стратегії.....	50
5.3. Врахування екологічних зобов'язань у стратегічних та операційних цілях Стратегії.....	50
5.4. Шляхи врахування екологічних зобов'язань під час реалізації Стратегії.....	52
VI ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ВТОРИННИХ, КУМУЛЯТИВНИХ, СИНЕРГІЧНИХ, КОРОТКО-, СЕРЕДНЬО- ТА ДОВГОСТРОКОВИХ (1, 3-5 ТА 10-15 РОКІВ ВІДПОВІДНО, А ЗА НЕОБХІДНОСТІ – 50-100 РОКІВ), ПОСТІЙНИХ І ТИМЧАСОВИХ, ПОЗИТИВНИХ І НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ.....	53
VII. ЗАХОДИ, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ ВЖИТИ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ, ЗМЕНШЕННЯ ТА ПОМ'ЯКШЕННЯ НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ	60

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ) ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2026-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ)

VIII. ОБГРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ВИПРАВДАНИХ АЛЬТЕРНАТИВ, ЩО РОЗГЛЯДАЮТЬСЯ, ОПИС СПОСОБУ, В ЯКИЙ ЗДІЙСНЮВАЛАСЯ СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА, У ТОМУ ЧИСЛІ БУДЬ-ЯКІ УСКЛАДНЕННЯ.....	63
IX. ЗАХОДИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ.....	67
X. ОПИС ЙМОВІРНИХ ТРАНСКОРДОННИХ НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ.....	71
XI. РЕЗЮМЕ ІНФОРМАЦІЇ НЕТЕХНІЧНОГО ХАРАКТЕРУ, РОЗРАХОВАНЕ НА ШИРОКУ АУДИТОРІЮ.....	72

Перелік таблиць:

<i>Таблиця 1.1.</i> Структура стратегічних, оперативних цілей, завдань та проєктів Стратегії розвитку Новорайської сільської територіальної громади на 2023-2027 роки (з перспективою до 2034 року) та Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Новорайської сільської територіальної громади на 2026-2027 роки (з перспективою до 2034 року).....	10
<i>Таблиця 1.2.</i> Узгодженість Стратегії розвитку Новорайської сільської територіальної громади на 2026- 2027 року (з перспективою до 2034 року), Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Новорайської сільської територіальної громади на 2026-2027 роки (з перспективою до 2034 року) та Стратегії розвитку Херсонської області до 2027 року (версія до 24.02.2022)	15
<i>Таблиця 1.3.</i> Узгодженість Стратегії розвитку Новорайської сільської територіальної громади на 2026- 2027 року (з перспективою до 2034 року), Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Новорайської сільської територіальної громади на 2026-2027 роки (з перспективою до 2034 року) та Державної стратегії регіонального розвитку до 2027 року (ДСРР-2027) у редакції від 13.08.2024 року	17
<i>Таблиця 2.1.</i> Основні характеристики населених пунктів Новорайської ТГ.....	19
<i>Таблиця 2.2.</i> Адміністративно-територіальна одиниця території.....	20
<i>Таблиця 2.3.</i> Основні характеристики автодоріг Новорайської ТГ.....	21
<i>Таблиця 2.4.</i> Основні характеристики земельного фонду Новорайської ТГ.....	22
<i>Таблиця 2.5.</i> Кліматичні моделі Climate Models: 2040 – 2059.....	30
<i>Таблиця 2.6.</i> Основні типи ґрунту, що поширені на території Новорайської ТГ.....	32
<i>Таблиця 2.7.</i> Статистична інформація щодо земель лісового фонду відносно території Новорайської ТГ.....	33

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ) ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2026-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ)

<i>Таблиця 2.8.</i> Відомості про території природно-заповідного фонду Новорайської ТГ.....	33
<i>Таблиця 2.9.</i> Відомості про резервовані цінні для заповідання природні території та об'єкти Новорайської ТГ.....	34
<i>Таблиця 2.10.</i> Відомості щодо корисних копалин й альтернативної енергетики.....	37
<i>Таблиця 3.1.</i> Вплив цілей Стратегії розвитку Новорайської сільської територіальної громади на 2026-2027 роки (з перспективою до 2034 року) та Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Новорайської сільської територіальної громади на 2026-2027 роки (з перспективою до 2034 року) на компоненти навколишнього природного середовища.....	43
<i>Таблиця 6.1.</i> Оцінка ймовірних наслідків для довкілля від реалізації Стратегії відповідно до контрольного переліку.....	53
Перелік рисунків:	
<i>Рисунок 2.1.</i> Схема меж Новорайської ТГ.....	20
<i>Рисунок 2.2.</i> Автодорога Т 04-03 через територію Новорайської ТГ.....	21
<i>Рисунок 2.3.</i> Розподіл земель Новорайської ТГ.....	24
<i>Рисунок 2.4.</i> Розподіл земель Новорайської ТГ в межах населених пунктів.....	24
<i>Рисунок 2.5.</i> Розподіл земель Новорайської ТГ за межами населених пунктів.....	25
<i>Рисунок 2.6.</i> Розподіл земель Новорайської ТГ за категоріями.....	26
<i>Рисунок 2.7.</i> Розподіл земель Новорайської ТГ за формами власності.....	26
<i>Рисунок 2.8.</i> Розподіл сільськогосподарських земель за цільовим призначенням, га.....	27
<i>Рисунок 2.9.</i> Середня максимальна і низька температура.....	28
<i>Рисунок 2.10.</i> Середньорічна зміна температури, тенденція та аномалія, 1979 – 2023 роки.....	29
<i>Рисунок 2.11.</i> Середньорічна кількість атмосферних опадів, тенденція і аномалії, 1979 – 2023 роки.....	30
<i>Рисунок 2.12.</i> Водні об'єкти на території Новорайської ТГ.....	31
<i>Рисунок 2.13.</i> Родовища корисних копалин на території Новорайської ТГ.....	37

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ) ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2026-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ)

ВСТУП

Резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25 вересня 2015 року №70/1 були проголошені глобальні цілі сталого розвитку до 2030 року. Для забезпечення національних інтересів України щодо сталого розвитку економіки, громадянського суспільства і держави, досягнення зростання рівня та якості життя населення, додержання конституційних прав і свобод людини і громадянина Указом Президента України «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року» від 30 вересня 2019 року регламентовано підтримку досягнення глобальних цілей сталого розвитку та результатів їх адаптації з урахуванням специфіки розвитку України. Зазначене стало можливим, завдяки прийняттям низки міжнародних та національних нормативно-правових документів, згідно із якими планувальні та проєктні рішення мають супроводжуватися оцінками екологічних наслідків їх реалізації. Відповідно до Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» такій оцінці підлягає і Стратегія розвитку Новорайської сільської територіальної громади на 2026-2027 роки (з перспективою до 2034 року) та Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Новорайської сільської територіальної громади на 2026-2027 роки (з перспективою до 2034 року) (далі – Стратегія та План заходів). Стратегія розвитку Новорайської сільської територіальної громади на 2026-2027 роки (з перспективою до 2034 року) та План заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Новорайської сільської територіальної громади на 2026-2027 роки (з перспективою до 2034 року) прагне, виходячи із складних реалій, зумовлених війною, досягнути гармонійного розвитку і консолідації громади та забезпечення балансу між ключовими галузями управління і діяльності / наданням послуг, а саме: суспільною, економічною сферами, сферою охорони навколишнього середовища та просторово функціональною системою. Стратегія розвитку Новорайської сільської територіальної громади на 2026-2027 роки (з перспективою до 2034 року) відповідає засадам екологічної політики України, визначеним Законом України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики на період до 2030 року» та Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20.10.2021 №1363-р «Про схвалення Стратегії екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату до 2030 року». Відповідно до Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» стратегічна екологічна оцінка (далі – СЕО) – це процедура визначення, опису та оцінювання можливих негативних наслідків виконання та реалізації документів державного планування (далі – ДДП) для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, виправданих альтернатив, розроблення заходів із запобігання, зменшення та пом'якшення можливих негативних наслідків, яка включає визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки, складання звіту про стратегічну екологічну оцінку, проведення громадського обговорення та консультацій (за потреби – транскордонних консультацій), врахування у документі державного планування звіту про стратегічну екологічну оцінку, результатів громадського обговорення та консультацій, інформування про затвердження документа державного планування. Метою СЕО є забезпечення високого рівня захисту навколишнього середовища, безпеки життєдіяльності населення та охорони його здоров'я, сприяння інтеграції екологічних міркувань і підготовку документів державного планування з метою досягнення сталого розвитку. Це системний та комплексний інструмент оцінки, що підтримує та інформує про процес прийняття управлінських рішень суб'єктами діяльності, які можуть мати можливі екологічні наслідки. СЕО здійснюється на засадах законності та об'єктивності, гласності, участі громадськості, наукової обґрунтованості, збалансованості інтересів, комплексності, запобігання екологічній шкоді, довгострокового прогнозування, достовірності та повноти інформації у проєкті документа, міжнародного екологічного співробітництва. Крім того, Звіт про стратегічну екологічну оцінку Стратегія розвитку Новорайської сільської територіальної громади на 2026-2027 роки (з перспективою до

**ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ
ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ) ТА ПЛАНУ
ЗАХОДІВ НА 2026-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ
ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ)**

2034 року) та План заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Новорайської сільської територіальної громади на 2026-2027 роки (з перспективою до 2034 року) містить опис впливу реалізації Стратегії та Плану заходів на здоров'я населення громади. Утім, його здійснення було дещо утрудненим зважаючи на відсутність в Україні нормативно-методичної документації з питань стратегічної екологічної оцінки ймовірних наслідків виконання документів державного планування на здоров'я населення. При підготовці Звіту про стратегічну екологічну оцінку Стратегії та Плану заходів також було проаналізовано ризики виникнення соціальних конфліктів унаслідок реалізації Стратегії та Плану заходів. За результатами аналізу констатовано відсутність підстав для виникнення у громаді соціальних конфліктів, оскільки процес розробки Стратегії та Плану заходів відбувався публічно та прозоро (через офіційний веб-сайт та офіційні сторінки сільської ради в соціальних мережах було повідомлено про початок роботи над проектом Стратегії та Планом заходів, визначено строки і форми подання пропозицій до них від зацікавлених сторін, оприлюднено на офіційному веб-сайті сільської ради проект Стратегії та План заходів, організовано їх громадське обговорення. Відтак Стратегія та План заходів є документами, що враховують спільні інтереси та бачення поступального розвитку громади, та зорієнтовані на забезпечення економічного розвитку громади і покращення рівня життя усіх її мешканців. Звіт про стратегічну екологічну оцінку Стратегії розвитку Новорайської сільської територіальної громади на 2026-2027 роки (з перспективою до 2034 року) та План заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Новорайської сільської територіальної громади на 2026-2027 роки (з перспективою до 2034 року) розроблено з врахуванням Методичних рекомендацій із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування, затверджених Наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 10.08.2018 р. № 296.

Під час проведення стратегічної екологічної оцінки Стратегії було оприлюднено заяву про визначення CEO на офіційному сайті Новорайської територіальної громади: <https://novorayskstg.gov.ua/pub-info/319658-do-uvagi-gromadskosti-zaiava-pro-viznacennia-obsiagu-strategicnoyi-ekologicnoyi-ocinki-vid-08052026-r> та внесено її до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки : <https://my.eco.gov.ua/SEO-InfoDoc?docNumber=06-05-26819-26>. Також у публічних місцях було оприлюднено інформацію про розробку звіту про стратегічну екологічну оцінку Стратегії розвитку громади. Під час громадського обговорення заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки надійшов лист із зауваженнями та пропозиціями від Департаменту захисту довкілля та природних ресурсів Херсонської обласної державної адміністрації № 23-8-837/0/26/23-02-01 від 13.05.2026.

Викладені у вище вказаному листі зауваження враховані у цьому Звіті про CEO та в проєкті Стратегії розвитку Новорайської сільської територіальної громади на 2026- 2027 роки (з перспективою до 2034 року) та План заходів з реалізації Стратегії розвитку Новорайської сільської територіальної громади на 2026-2027 роки (з перспективою до 2034 року), зокрема:

- відкориговано речення, що Стратегія розроблена з урахуванням завдань та положень, в тому числі Державної стратегії регіонального розвитку на 2021- 2027 роки, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 05 серпня 2020 року № 695 (зі змінами від 31 грудня 2025 року № 1796).

- замінено термін на «санітарно-епідемічний», а саме речення викладено в такій редакції: «Тому всі етапи дослідження будуть проведені з врахуванням вимог нормативно-правових актів у сфері екологічної безпеки та санітарно-епідемічного благополуччя населення».

- замість Закону України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення», зазначено Закон України «Про систему громадського здоров'я».

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ) ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2026-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ)

Також прийняті до уваги пропозиції надані Департаментом та під час підготовки та здійснення стратегічної екологічної оцінки Стратегії, а також при розробленні Звіту з SEO, враховано вимоги природоохоронного законодавства, а саме: Законів України «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про охорону земель», «Про охорону атмосферного повітря», «Про природно-заповідний фонд України», «Про індустріальні парки» «Про питну воду та питне водопостачання», «Про водовідведення та очищення стічних вод», «Про управління відходами», Водного, Земельного та Лісового кодексів України та іншого чинного законодавства у сфері охорони навколишнього природного середовища. Також окрім зазначених у пункті 2 Заяви та проєкті Стратегії нормативних та законодавчих документів, додати наступні: Національний план управління відходами до 2033 року, затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2024 року №1353-р; Регіональний план управління відходами в Херсонській області до 2034 року, затверджений розпорядженням начальника обласної військової адміністрації від 19 травня 2025 року №252; План управління річковим басейном Дніпра на 2025-2030 роки, затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 01 листопада 2024 року № 1077р; Національний план дій щодо боротьби з деградацією земель та опустелюванням, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 30 березня 2016 року № 271-р.

Зважаючи на рекомендації Департаменту захисту довкілля в процесі підготовки Звіту з SEO по можливості буде проведено наступні заходи:

- проведено аналіз поточного стану довкілля на території Новорайської сільської територіальної громади;
- здійснено опис основних компонентів довкілля (ґрунти, водні ресурси, атмосферне повітря, кліматичні чинники, флора і фауна, ландшафт тощо), які можуть зазнати впливу в результаті реалізації Стратегії;
- визначено основні екологічні проблеми території громади, а також передбачено заходи щодо запобігання, зменшення та пом'якшення можливих негативних наслідків впливу на довкілля, пов'язаних із реалізацією рішень, передбачених Стратегією;
- оцінено сукупний вплив реалізації Стратегії на природні ресурси та природні комплекси в цілому, а також окреслити ймовірні екологічні наслідки;
- передбачено заходи, спрямовані на забезпечення населення водою для господарсько-побутових потреб;
- передбачено відведення стічних вод для їх очищення на відповідних очисних спорудах;
- передбачено розроблення проєктів водоохоронних зон і прибережних захисних смуг;
- передбачено облаштування альтернативних джерел енергії;
- враховано необхідність дотримання режимів охорони та збереження об'єктів природно-заповідного фонду: частина національного природного парку «Кам'янська Січ» та інші складові екомережі під час реалізації стратегічних рішень;
- враховано інформацію щодо проєктів землеустрою з організації та встановлення меж територій природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного призначення;
- передбачено можливі напрями створення та відновлення сіножатей і пасовищ;
- визначено заходи щодо створення та розвитку інфраструктури управління різними видами відходів, у тому числі впровадження системи роздільного збирання побутових відходів та заходів із компостування біорозкладних (органічних) відходів та заходи, що передбачені в Регіональному плані управління відходами в Херсонській області до 2034 року;
- оцінено можливість розміщення індустріальних парків з урахуванням екологічних обмежень та вимог законодавства у сфері охорони довкілля;

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ) ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2026-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ)

- з метою аналізу змін стану навколишнього природного середовища (погіршення/поліпшення) буде передбачено здійснення моніторингових досліджень стану атмосферного повітря, підземних і поверхневих вод, ґрунтів у межах громади, у тому числі в зоні впливу потенційних джерел забруднення.

З метою дотримання вимог чинного законодавства та уникнення порушень порядку здійснення процедури СЕО, відповідно до статті 13 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», проекти документів державного планування, Звіт із СЕО та повідомлення про оприлюднення зазначених документів обов'язково будуть внесені до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки.

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ
ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ) ТА ПЛАНУ
ЗАХОДІВ НА 2026-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ
ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ)

I. ЗМІСТ ТА ОСНОВНІ ЦІЛІ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ) ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2026-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ)

СЕО охоплює аналіз ймовірного впливу на стан довкілля, умови життєдіяльності та здоров'я населення Новорайської сільської територіальної громади за умови реалізації Стратегії розвитку Новорайської сільської територіальної громади на 2026-2027 роки (з перспективою до 2034 року) та Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Новорайської сільської територіальної громади на 2026-2027 роки (з перспективою до 2034 року). Відтак об'єктом аналізу є визначені у цій Стратегії та Плані заходів стратегічні та оперативні цілі, а також завдання. Стратегією та Планом заходів визначено стратегічне бачення та місію Новорайської сільської територіальної громади.

Стратегічне бачення розвитку Новорайської сільської територіальної громади - це проєкція, опис бажаного стану громади в перспективі до 2034 року. Воно визначає результат, до якого прагне вся спільнота громади, тобто органи місцевого самоврядування та їх партнери (місцеві та регіональні), мешканці та мешканки громади, використовуючи можливості, які виникають з власних сильних сторін та спричинені зовнішніми факторами шанси. Це спільне, погоджене на основі консенсусу уявлення членів та членкинь громади про те, якою громада має стати в майбутньому, на які системи діяльності спирається її функціонування та розвиток. Стратегічне бачення спрямоване прогностично, визначає мету, до якої рухається громада. Воно визначає основний напрям діяльностей, які дозволять досягнути цієї мети.

Стратегічне бачення Новорайської сільської територіальної громади до 2034 року:

«Новорайська громада — простір безпеки, розвитку та можливостей»

Стратегічне бачення розвитку громади досягається шляхом реалізації стратегічних цілей. На основі проведеного дослідження соціально-економічного становища громади, SWOT аналізу слабких та сильних сторін, зовнішніх шансів та загроз розвитку громади, опитування мешканців та мешканок, яке проводилося у рамках підготовки Стратегії та Плану заходів, було сформовано 4 стратегічні цілі:

- Стратегічна ціль 1. Відродження та розвиток економіки громади
- Стратегічна ціль 2. Сучасна інфраструктура, якісні послуги та захист довкілля
- Стратегічна ціль 3. Соціально орієнтована громада, згуртованість та людський капітал
- Стратегічна ціль 4. Безпека мешканців і мешканок та подолання наслідків окупації

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ) ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2026-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ)

Оперативні цілі деталізовані в завданнях. Завдання дають розуміння, яким чином громада буде досягати цілей свого розвитку (табл. 1.1).

Таблиця 1.1. Структура стратегічних, оперативних цілей, завдань та проектів Стратегії розвитку Новорайської сільської територіальної громади на 2023-2027 роки (з перспективою до 2034 року) та Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Новорайської сільської територіальної громади на 2026-2027 роки (з перспективою до 2034 року)

Операційні цілі	Завдання	Назва проєкту
Стратегічна ціль 1. Відродження та розвиток економіки громади		
ОЦ. 1.1. Покращення інвестиційного клімату для економічного відродження громади	1.1.1. Просторовий розвиток громади	1.1.1.1. Виготовлення комплексного просторового плану території Новорайської територіальної громади
	1.1.2. Промоція громади	1.1.2.1. Формування брендингу громади
ОЦ. 1.2. Диверсифікація економіки	1.2.1. Підтримка місцевого бізнесу та фермерства	1.2.1.1. Розробка програми підтримки малого підприємництва на території Громади
	1.2.2. Сприяння створенню нових суб'єктів господарювання	1.2.2.1. Сприяння в будівництві млина, пекарні та кулінарного хабу з місцем розташування: с.Новорайськ
Стратегічна ціль 2. Сучасна інфраструктура, якісні послуги та захист довкілля		
ОЦ. 2.1. Розвиток дорожньої та транспортної інфраструктури	2.1.1. Модернізація транспортної інфраструктури	2.1.1.1. Покращення дорожньої інфраструктури (ремонт та утримання доріг комунальної власності)
	2.1.2. Налагодження роботи громадського транспорту	2.1.2.1. Забезпечення транспортного автобусного сполучення між населеними пунктами та центром громади
ОЦ. 2.2. Покращення екологічної ситуації в громаді	2.2.1. Покращення естетичного вигляду території громади	2.2.1.1. Облаштування, впорядкування кладовищ населених пунктів територіальної громади
	2.2.2. Покращення функціонування системи поводження із твердими побутовими відходами	2.2.2.1. Упорядкування збирання та вивезення твердих побутових відходів на спеціально відведені та облаштовані місця
ОЦ. 2.3. Покращення умов надання послуг ЖКГ, культури та благоустрою території	2.3.1. Модернізація комунальної інфраструктури	2.3.1.1. Забезпечення населення якісною питною водою (ремонт/реконструкція мереж водопостачання, буріння нових свердловин)
		2.3.1.2. Придбання спеціальної техніки для потреб громади, а саме: екскаватор навантажувач з челюсним ковшем, автовишка, автокран, самоскид, роторний екскаватор.
ОЦ. 2.4. Розвиток культурного та освітнього середовища	2.4.1. Створення умов для роботи з військовослужбовцями та їх родинами	2.4.1.1. Облаштування ветеранського простору
	2.4.2. Вшанування пам'яті загиблих у війні мешканців та мешканок	2.4.2.1. Створення меморіалів, пам'яток загиблим у війні з російською федерацією

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ) ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2026-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ)

Стратегічна ціль 3. Соціально орієнтована громада, згуртованість та людський капітал		
ОЦ. 3.1. Надання якісних медичних послуг	3.1.1. Модернізація медичної інфраструктури	3.1.1.1. Приведення закладів охорони здоров'я до відповідності сучасним вимогам.
	3.1.2. Посилення кадрового потенціалу закладів охорони здоров'я	3.1.2.1. Створення умов для залучення працівників і працівниць медичної сфери у громаду
ОЦ. 3.2. Розвиток громадянської активності	3.2.1. Підтримка молодіжної активності	3.2.1.1. Створення молодіжного простору в укритті «Кавун House»
	3.2.2. Покращення психоемоційного стану мешканців та мешканок громади	3.2.2.1. Підтримка та відновлення психоемоційного стану жителів і жительок громади
ОЦ. 3.3. Зміцнення людського та соціального капіталу	3.3.1. Розвиток кадрового потенціалу громади	3.3.1.1. Залучення молодих спеціалістів і спеціалісток у різні сфери діяльності СТГ
Стратегічна ціль 4. Безпека мешканців і мешканок та подолання наслідків окупації		
ОЦ.4.1. Відновлення пошкодженого/знищеного майна внаслідок збройної агресії	4.1.1. Підготовка до відновлення інфраструктури	4.1.1.1. Виготовлення проектно-кошторисної документації по об'єктам, які потребують відновлення
	4.1.2. Відбудова освітніх закладів	4.1.2.1. Капітальний ремонт/реконструкція Новорайського опорного закладу повної загальної середньої освіти
	4.1.3. Відбудова об'єктів соціальної інфраструктури	4.1.2.2. Капітальний ремонт/реконструкція закладів дошкільної освіти (Новорайський ЗДО, Костиркий ЗДО)
ОЦ. 4.2. Підвищення рівня громадської безпеки на території громади	4.2.1. Підвищення рівня безпеки мешканців і мешканок	4.1.3.1. Капітальний ремонт/реконструкція адміністративних будівель (Новорайськ, Сагайдачне, Степне)
		4.1.3.2. Капітальний ремонт/реконструкція закладів медицини (Новорайська амбулаторія загальної практики сімейної медицини)
		4.2.1.1. Сприяння в організації заходів щодо гуманітарного розмінування території громади, визначення пріоритетів розмінування
	4.2.2. Цивільний захист населення	4.2.1.2. Спорудження , облаштування капітальних укриттів та тимчасових укриттів (на час воєнного стану та загрози артилерійських обстрілів)

Стратегія розвитку Новорайської сільської територіальної громади на 2026–2027 роки (з перспективою до 2034 року) та План заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Новорайської сільської територіальної громади на 2026-2027 роки (з перспективою до 2034 року) сформовані з урахуванням глобальних та національних підходів до забезпечення сталого розвитку, екологічної безпеки, соціальної згуртованості та відновлення територій, постраждалих внаслідок збройної агресії російської федерації проти України.

Стратегічні та оперативні цілі Стратегії узгоджуються із:

- Цілями сталого розвитку ООН до 2030 року;
- Законом України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року»;
- Законом України «Про стратегічну екологічну оцінку»;
- Стратегією екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату до 2030 року;
- принципами післявоєнного відновлення України на засадах «buildbackbetter».

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ) ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2026-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ)

Реалізація Стратегії спрямована на забезпечення збалансованого розвитку території громади, підвищення якості життя населення, екологічної безпеки та формування стійкої соціально-економічної системи громади.

Відповідність стратегічних цілей Стратегії та Плану заходів цілям державної екологічної політики

Стратегічна ціль 1. Відродження та розвиток економіки громади

Реалізація даної стратегічної цілі сприятиме:

- формуванню умов для сталого економічного розвитку;
- впорядкуванню використання земельних ресурсів;
- розвитку малого та середнього підприємництва;
- підтримці фермерства та локального виробництва;
- створенню нових робочих місць;
- зменшенню рівня соціально-економічної вразливості населення.

Розроблення комплексного просторового плану території громади створить передумови для раціонального використання земель, мінімізації конфліктів землекористування та інтеграції екологічних вимог у планування територій.

Заходи зі створення млина, пекарні та кулінарного хабу сприятимуть розвитку місцевої економіки, скороченню логістичних витрат, підтримці продовольчої безпеки та розвитку локальних виробничих ланцюгів.

Стратегічна ціль відповідає:

- Цілі 2 державної екологічної політики — забезпечення сталого розвитку природно-ресурсного потенціалу;
- Цілі 3 — інтеграція екологічної політики у процес соціально-економічного розвитку. Також вона корелює з такими Цілями сталого розвитку ООН:
  - ЦСР 8 «Гідна праця та економічне зростання»;
  - ЦСР 9 «Промисловість, інновації та інфраструктура»;
  - ЦСР 11 «Сталий розвиток міст і громад».

Стратегічна ціль 2. Сучасна інфраструктура, якісні послуги та захист довкілля

Дана стратегічна ціль має найбільш виражене екологічне спрямування та безпосередньо орієнтована на покращення стану довкілля і безпеки життєдіяльності населення.

Її реалізація передбачає:

- модернізацію дорожньої та транспортної інфраструктури;
- покращення систем водопостачання та водовідведення;
- забезпечення населення якісною питною водою;
- розвиток системи поводження з твердими побутовими відходами;
- благоустрій територій;
- озеленення громади;
- модернізацію комунальної та соціальної інфраструктури.

Впорядкування системи збору та вивезення твердих побутових відходів матиме позитивний вплив на:

- санітарний стан територій;
- стан ґрунтів та поверхневих вод;
- рівень екологічної безпеки;
- зменшення ризиків несанкціонованого накопичення відходів.

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ) ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2026-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ)

Розвиток інфраструктури водопостачання та буріння нових свердловин сприятиме підвищенню доступу населення до безпечної питної води та покращенню санітарно-епідеміологічної ситуації.

Озеленення територій та благоустрій громадських просторів матимуть позитивний вплив на мікроклімат, психологічний комфорт населення та адаптацію до змін клімату.

Стратегічна ціль відповідає:

- Цілі 1 державної екологічної політики — формування екологічних цінностей;
- Цілі 3 — інтеграція екологічної політики;
- Цілі 4 — зниження екологічних ризиків.

Водночас вона узгоджується з:

- ЦСР 6 «Чиста вода та належні санітарні умови»;
- ЦСР 11 «Сталий розвиток міст і громад»;
- ЦСР 12 «Відповідальне споживання та виробництво»;
- ЦСР 13 «Пом'якшення наслідків зміни клімату».

Стратегічна ціль 3. Соціально орієнтована громада, згуртованість та людський капітал

Стратегічна ціль спрямована на:

- розвиток медичної інфраструктури;
- підвищення якості медичних послуг;
- підтримку психоемоційного здоров'я населення;
- розвиток молодіжної активності;
- зміцнення людського капіталу громади.

Модернізація закладів охорони здоров'я та посилення кадрового потенціалу медичної сфери сприятимуть покращенню доступності та якості медичних послуг, особливо в умовах післявоєнного відновлення.

Заходи із підтримки психоемоційного стану населення є особливо актуальними в умовах тривалого воєнного впливу та сприяють зниженню соціальної напруги й підвищенню рівня суспільної стійкості.

Розвиток громадянської активності та молодіжних ініціатив формує передумови для зміцнення соціальної згуртованості громади та підвищення рівня участі населення у процесах місцевого розвитку.

Стратегічна ціль відповідає:

- Цілі 1 державної екологічної політики;
- Цілі 5 — удосконалення системи природоохоронного управління через залучення громадськості.

Також вона узгоджується із:

- ЦСР 3 «Міцне здоров'я і благополуччя»;
- ЦСР 4 «Якісна освіта»;
- ЦСР 10 «Скорочення нерівності»;
- ЦСР 16 «Мир, справедливість та сильні інституції».

Стратегічна ціль 4. Безпека мешканців і мешканок та подолання наслідків окупації

Ця стратегічна ціль враховує специфіку функціонування громади в умовах воєнних викликів та необхідності післявоєнного відновлення.

Основними напрямами є:

- відновлення пошкодженої інфраструктури;

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ) ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2026-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ)

- відбудова освітніх і соціальних об'єктів;
- підвищення рівня громадської безпеки;
- розвиток систем цивільного захисту;
- підготовка до реагування на надзвичайні ситуації.

Реалізація заходів у сфері цивільного захисту та безпеки сприятиме мінімізації ризиків для життя і здоров'я населення, підвищенню готовності громади до кризових ситуацій та забезпеченню стійкості території до зовнішніх загроз.

Відновлення інфраструктури планується здійснювати з урахуванням принципів екологічної безпеки, енергоефективності та сучасних вимог просторового планування.

Стратегічна ціль відповідає:

- Цілі 4 державної екологічної політики — зниження екологічних ризиків;
- Цілі 5 — розвиток ефективного управління та безпеки.

Також вона корелює з:

- ЦСР 11 «Сталий розвиток міст і громад»;
- ЦСР 13 «Боротьба зі зміною клімату»;
- ЦСР 16 «Мир, справедливість та сильні інституції».

Загальний висновок

Аналіз стратегічних та оперативних цілей Стратегії розвитку Новорайської сільської територіальної громади на 2026–2027 роки (з перспективою до 2034 року) свідчить про її загальну відповідність принципам сталого розвитку, державної екологічної політики України та міжнародним підходам до екологічно збалансованого планування територій.

Реалізація Стратегії матиме переважно позитивний вплив на:

- соціально-економічний розвиток громади;
- екологічний стан території;
- безпеку життєдіяльності населення;
- розвиток інфраструктури;
- підвищення якості надання послуг;
- формування стійкої та згуртованої громади.

Очікувані потенційні негативні впливи матимуть локальний та тимчасовий характер і можуть виникати переважно під час виконання будівельних або відновлювальних робіт. Такі впливи можуть бути мінімізовані шляхом дотримання природоохоронного законодавства, проведення екологічного моніторингу та впровадження заходів із запобігання й пом'якшення негативних наслідків.

У цілому Стратегія створює підґрунтя для сталого, безпечного та екологічно збалансованого розвитку Новорайської сільської територіальної громади в умовах післявоєнного відновлення та довгострокового розвитку до 2034 року.

Узгодженість Стратегії розвитку громади із цілями документів вищого рівня

Інформацію щодо узгодженості даної Стратегії із релевантними документами вищого рівня наведено у таблицях нижче (табл. 1.2 та табл.1.3). Зауважимо, що визначені у Стратегії завдання та заходи є *узагальненими*, тому їх вплив на довкілля має бути уточнений на наступних етапах, в тому числі: при визначенні конкретних очікуваних результатів від провадження рішень Стратегії розвитку та її характеристик.

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ) ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2026-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ)

Таблиця 1.2. Узгодженість Стратегії розвитку Новорайської сільської територіальної громади на 2026- 2027 року (з перспективою до 2034 року) та Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Новорайської сільської територіальної громади на 2026-2027 роки (з перспективою до 2034 року) та Стратегії розвитку Херсонської області до 2027 року (версія до 24.02.2022)

Новорайська ТГ Херсонська область	Стратегічна ціль 1.	Стратегічна ціль 2.	Стратегічна ціль 3.	Стратегічна ціль 4	Оперативна ціль 1.1.	Оперативна ціль 1.2	Оперативна ціль 2.1	Оперативна ціль 2.2	Оперативна ціль 2.3	Оперативна ціль 2.4	Оперативна ціль 3.1	Оперативна ціль 3.2.	Оперативна ціль 3.3	Оперативна ціль 4.1	Оперативна ціль 4.2
Стратегічна ціль 1. Регіональний економічний розвиток з урахуванням діджиталізації та інноваційно-інвестиційних процесів	++				++	++									
Стратегічна ціль 2. Демографічний та просторовий розвиток		+	++	+			++	+	++	++	++		++	+	+
Стратегічна ціль 3. Екологічна безпека та ресурсозбереження		++						++	+						
Стратегічна ціль 4. Посилення конкурентних переваг області на основі смарт-спеціалізації	+				+	+									
Опер. ціль 1.1 Розвиток інноваційних секторів економіки та діджиталізації	++				++	++									
Опер. ціль 1.2 Розвиток зрошення, органічного сільськогосподарського виробництва та рибного господарства	++				++	++									
Опер. ціль 1.3 Туристично-рекреаційна індустрія для відпочинку та інтелектуально-духовного збагачення людей	+				+	+									
Опер. ціль 1.4 Розвиток транспортної інфраструктури та сполучення		++					++								
Опер. ціль 2.1 Херсонщина – територія здорового життя			++								++				
Опер. ціль 2.2 Розвиток людського капіталу для			++										++		

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ) ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2026-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ)

забезпечення продуктивної зайнятості населення															
Опер. ціль 2.3 Створення комфортних умов для проживання (життєзабезпечення, безпека, просторове планування, соціальний захист)		++	++	++			+	++	++	++	++	+	+	++	+
Опер. ціль 2.4 Збереження та розвиток культурного простору		++								++					
Опер. ціль 2.5. Кожна дитина у щасливій родині			+										+		
Опер. ціль 3.1 Забезпечення загальнонаціональних інтересів у сфері захисту довкілля		++						++							
Опер. ціль 3.2. Покращення управління відходами		++							++						
Опер. ціль 3.3. Енергетично безпечна територія		+							+						
Опер. ціль 4.1. Збільшення доданої вартості агровиробництва, розвиток сільських територій	++				+	++									
Опер. ціль 4.2 Розвиток медичного туризму															

«++» - означає сильний зв'язок

«+» - помірний зв'язок

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ) ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2026-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ)

Таблиця 1.3. Узгодженість Стратегії розвитку Новорайської сільської територіальної громади на 2026- 2027 року (з перспективою до 2034 року) та Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Новорайської сільської територіальної громади на 2026-2027 роки (з перспективою до 2034 року) та Державної стратегії регіонального розвитку до 2027 року (ДСРР-2027) у редакції від 13.08.2024 року

Новорайська ТГ ДСРР-2027	Стратегічна ціль 1.	Стратегічна ціль 2.	Стратегічна ціль 3.	Стратегічна ціль 4	Оперативна ціль 1.1.	Оперативна ціль 1.2	Оперативна ціль 2.1	Оперативна ціль 2.2	Оперативна ціль 2.3	Оперативна ціль 2.4	Оперативна ціль 3.1	Оперативна ціль 3.2.	Оперативна ціль 3.3	Оперативна ціль 4.1	Оперативна ціль 4.2
	Стратегічна ціль 1. Розвиток людського капіталу та підвищення стандартів життя населення	+	+	++	+	+	+	+	+	+	+	+	+	++	+
Стратегічна ціль 2. Підвищення конкурентоспроможності регіону	++	+	+	+	++	++	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Стратегічна ціль 3. Розвиток сільських територій		++	++	+			++	+	++	++	++		+	+	+
Оперативна ціль 1.1. Підвищення стандартів надання базових послуг для забезпечення життєдіяльності населення		++	++	+			+		++	++	++			+	
Оперативна ціль 1.2. Стимулювання вміння населення вчасно та швидко реагувати на зміни і потреби економіки регіону	++				+	++									
Оперативна ціль 1.3. Створення комфортних та безпечних умов проживання населення		++		+			+	++	+						+
Оперативна ціль 1.4. Організація оптимальної регіональної системи раціонального природокористування та охорони довкілля		++						++							
Оперативна ціль 2.1. Стимулювання розвитку малого та середнього бізнесу	++				++	++									
Оперативна ціль 2.2. Розвиток енергоефективності та		+						+	+						

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ) ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2026-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ)

енергозбереження															
Оперативна ціль 2.3. Розвиток туристичної індустрії	+					+									
Оперативна ціль 2.4. Стимулювання залучення інвестицій	++				++	+									
Оперативна ціль 2.5. Впровадження регіональної смартспеціалізації	+				+	+									
Оперативна ціль 3.1. Підвищення рівня зайнятості сільського населення	++				++	++									
Оперативна ціль 3.2. Розвиток інфраструктури сільських територій		++	++	++			++		++	++	+			++	++

«++» - означає сильний зв'язок

«+» - помірний зв'язок

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ) ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2026-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ)

II. ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТОЧНОГО СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ТА ПРОГНОЗНІ ЗМІНИ ЦЬОГО СТАНУ, ЯКЩО СТРАТЕГІЯ ТА ПЛАН ЗАХОДІВ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НЕ БУДЕ ЗАТВЕРДЖЕНО

2.1. Загальні дані про громаду

Новорайська сільська територіальна громада розташована в Бериславському районі Херсонської області. Адміністративний центр – селище Новорайськ. Утворена 22 грудня 2017 року шляхом об'єднання Новорайської та Червономаяцької сільських рад Бериславського району. До складу громади входять села: Костирка, Кошара, Крупиця, Сагайдачне (колишня назва Максима Горького), Степне, Заможне, Монастирське, Новорайськ і Червоний Маяк.

Відстань до обласного центру – м. Херсон – становить 98км. До районного центру – м. Берислав – 23 км. Відстані до міст:

- Миколаїв – 121 км;
- Кривий Ріг – 143 км;
- Запоріжжя – 199 км;
- Дніпро – 241 км.

Новорайська сільська територіальна громада поділяється на адміністративний центр та два старостинських округи, до складу яких входять 9 населених пунктів.

Таблиця 2.1. Основні характеристики населених пунктів Новорайської ТГ

Назва старостинського округу	Назва населеного пункту	КАТОТГГ населеного пункту	Площа, га	Кількість домогосподарств (станом на 01.01.2022)
Адміністративний центр	с. Новорайськ	UA65020190010048952	365,30	840
	с. Костирка	UA65020190020086731	83,30	180
	с. Заможне	UA65020190070071656	30,90	45
Червономаяцький	с. Червоний Маяк	UA65020190090069341	182,20	640
	с. Монастирське	UA65020190080090351	41,60	95
	с. Крупиця	UA65020190040045403	29,40	77
Степнянський	с. Степне	UA65020190060060993	93,40	159
	с.Сагайдачне (колишня назвас.Максима Горького)	UA65020190050092764	105,00	151
	с. Кошара	UA65020190030073530	33,10	6

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ) ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2026-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ)

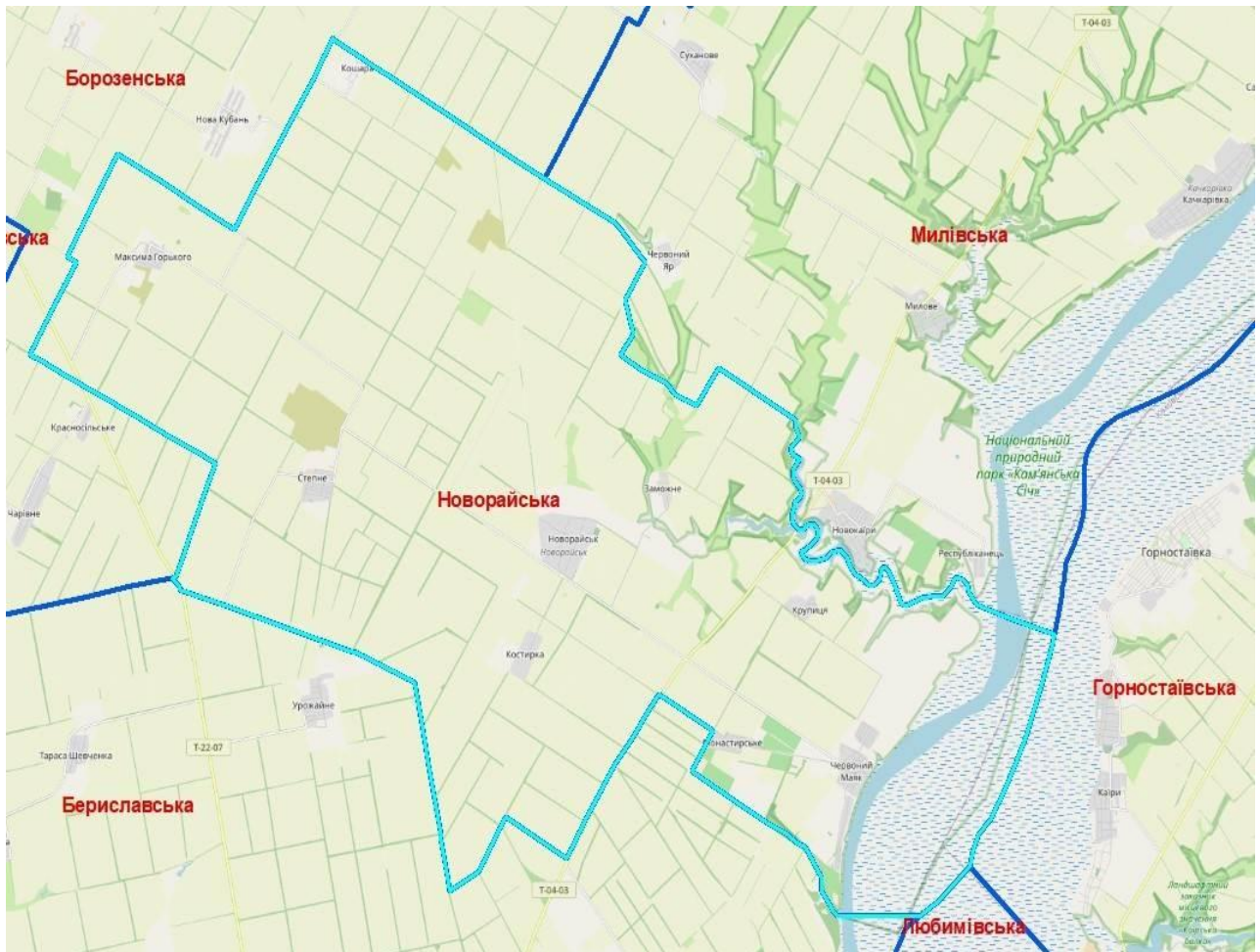

Рисунок 2.1 – Схема меж Новорайської ТГ

Новорайська територіальна громада межує із Милівською, Борозенською та Бериславською територіальними громадами Херсонської області.

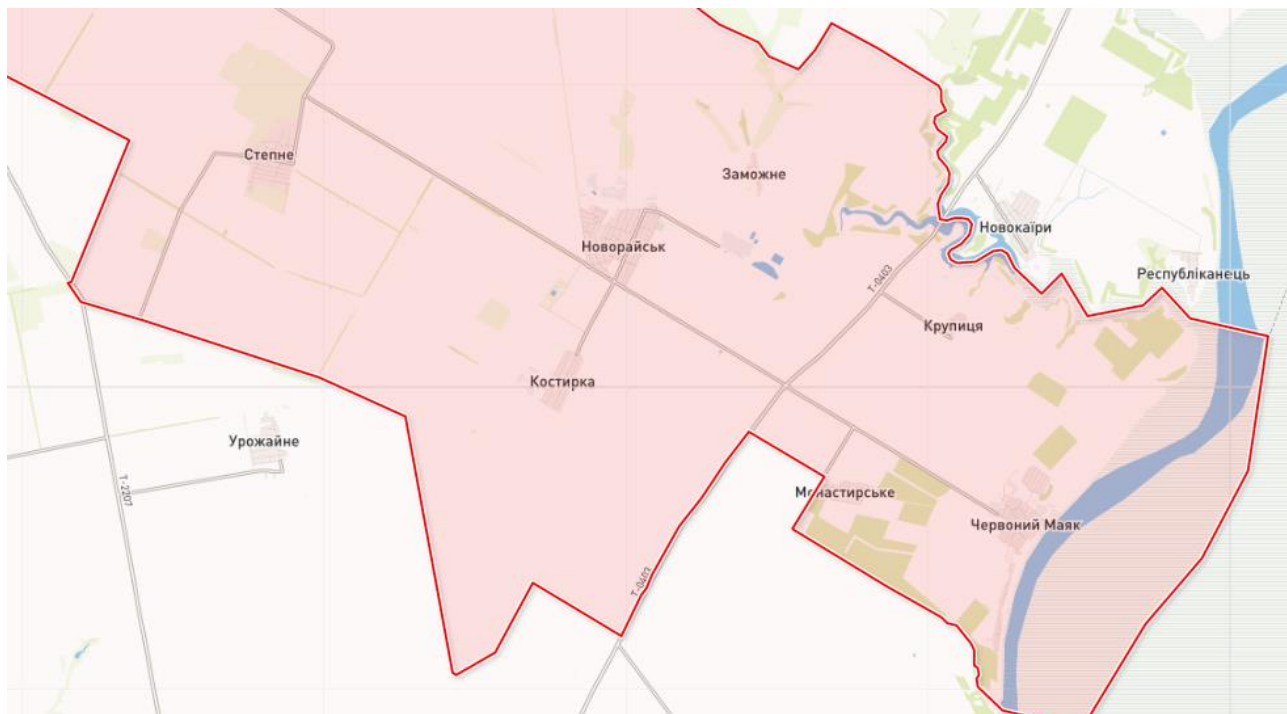
Таблиця 2.2. Адміністративно-територіальна одиниця території

Область	Херсонська
Район	Бериславський
Назва ТГ	Новорайська
Тип ТГ	сільська
КАТОТТГ¹	UA65020190010048952
Кількість населених пунктів, що входять до складу ТГ	9 (дев'ять)

¹ За даними Кодифікатора адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад, затвердженого Наказом Міністерства розвитку громад та територій України від 26.11.2020 № 290.

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ) ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2026-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ)

2.2. Основна інформація про транспортну мережу

1. Рисунок 2.2 – Автодорога Т 04-03 через територію Новорайської ТГ²

Через Новорайську ТГ проходить транспортний коридор державного значення Т 04-03. Відстань до кордону із Польщею 835 км., Молдовою 275 км., російською федерацією 405 км. Громада має вихід до Чорного моря через Каховське водосховище (річка Дніпро). Відстань до Чорного моря по річці Дніпро становить 160 км.

Таблиця 2.3. Основні характеристики автодоріг Новорайської ТГ

Назва дороги	Категорія	Тип покриття	Орган управління (дорогою)	Протяжність в межах громади, км
Державного значення				
с. Мар'янське – м. Берислав (Т-04-03)	територіальна (Т)	асфальтобетонне	облавтодор	11,00
Місцевого значення				
під'їзна до с. Степне (С220102)	районна	асфальтобетонне	облавтодор	1,00
с. Червоний Маяк-	обласна	асфальтобетонне	облавтодор	26,00

² Рисунок сформовано за допомогою ресурсу: <https://maps.visicom.ua>

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ) ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2026-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ)

с. Максима Горького (О220111)		та білощобене		
під'їзна до с. Максима Горького (О220112)	обласна	асфальтобетонне та білощобене	облавтодор	3,20
під'їзна до с. Заможне (О220121)	обласна	асфальтобетонне та білощобене	облавтодор	3,30
під'їзна до с. Костирка (С220103)	районна	асфальтобетонне	облавтодор	1,50
під'їзна до с. Степне (О220123)	обласна	асфальтобетонне	облавтодор	6,40
під'їзна до с. Монастирське (С220101)	районна	білощобене	облавтодор	1,25

2.3. Земельні ресурси громади

Площа Новорайської сільської територіальної громади складає орієнтовно 35108,5³. Всі землі згідно наявних в громаді облікових даних розподіляться за використанням наступним чином.

Таблиця 2.4. Основні характеристики земельного фонду Новорайської ТГ

Площа та характеристики земель ТГ	Одиниця виміру - га ⁴
Площа території територіальної громади, всього:	35108,5000
<i>у тому числі:</i>	
В межах населених пунктів:	964,2000
- Сельбищні	615,5000
- Виробничі	8,6000
- Сільськогосподарські	178,0000
- природоохоронні та ландшафтно-рекреаційні, всього:	162,1000
<i>у тому числі:</i>	
- рекреаційно-туристичні	-
- лісів	-
- озеленені	162,1000
- водні поверхні/об'єкти	-

³ Орієнтовно, тому що станом на 2023 рік межа громади не встановлена і відповідні дані не внесені до Державного земельного кадастру.

⁴ Інформація станом на 01.01.2022.

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ) ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2026-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ)

- території природно-заповідного фонду	-
- території природних ландшафтів, призначені для проведення науково-дослідних робіт	-
За межами населених пунктів:	34144,3000
- сільбищні	-
- виробничі	34,0000
- сільськогосподарські	27668,1000
- природоохоронні та ландшафтно-рекреаційні, всього:	6442,2000
<i>у тому числі:</i>	
- рекреаційно-туристичні	630,7000
- ліси та землі лісового фонду всього	1207,0000
- в тому числі землі лісового фонду, що включені до природно заповідного фонду	642,7000
- озеленені території всього	1591,5079
- в тому числі озеленені території включені до природно заповідного фонду	160,2797
- землі водного фонду всього	2985,4921
- в тому числі землі водного фонду включені до природно-заповідного фонду	2985,4921
- території природних ландшафтів, призначені для проведення науково-дослідних робіт	27,5000

Відповідно до наявних даних, землі Новорайської сільської територіальної громади складаються з:

- сільбищні;
- виробничі;
- сільськогосподарські;
- природоохоронні та ландшафтно-рекреаційні.

Основний потенціал громади – це землі за межами населених пунктів, що в більшості своїй відносяться до земель сільськогосподарського використання.

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ) ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2026-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ)

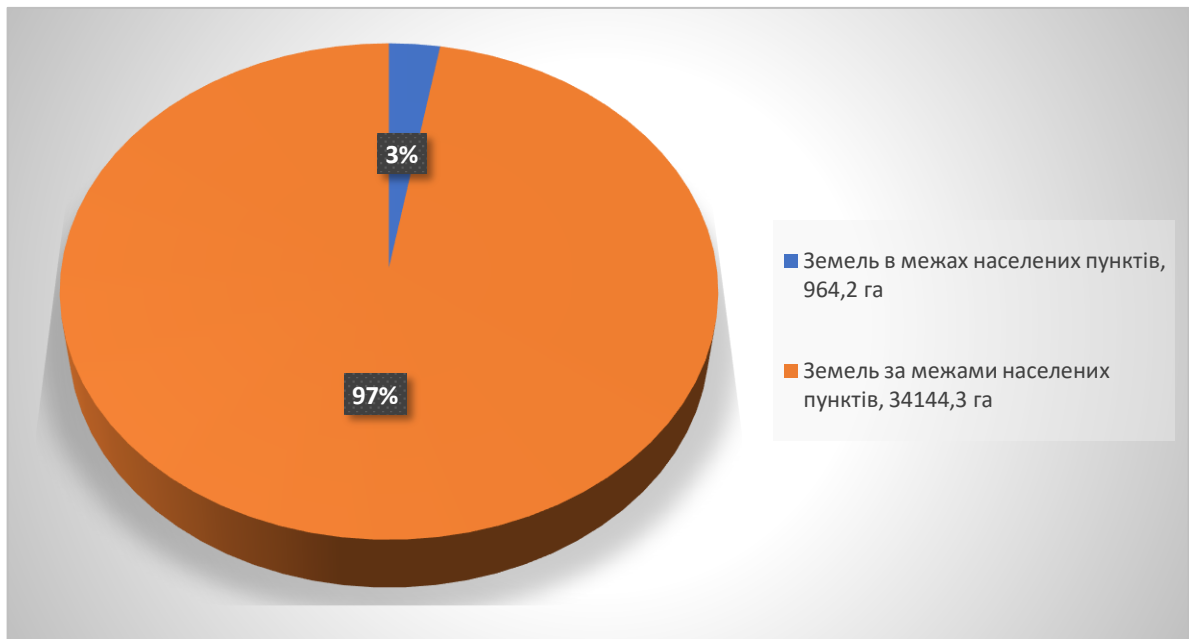

Рисунок 2.3 – Розподіл земель Новорайської ТГ

З розподілу земель в межах населених пунктів видно, що 64% території в межах населених пунктів зайняті житловою громадською забудовою та закладами обслуговування населення; 1% займають виробничі території, на яких розвивається переробна промисловість; 17% - займають природоохоронні та ландшафтно-рекреаційні території і 18% займають сільськогосподарські території, в більшості випадків – для городництва, яке місцеві мешканці використовують для задоволення потреб власного господарства.

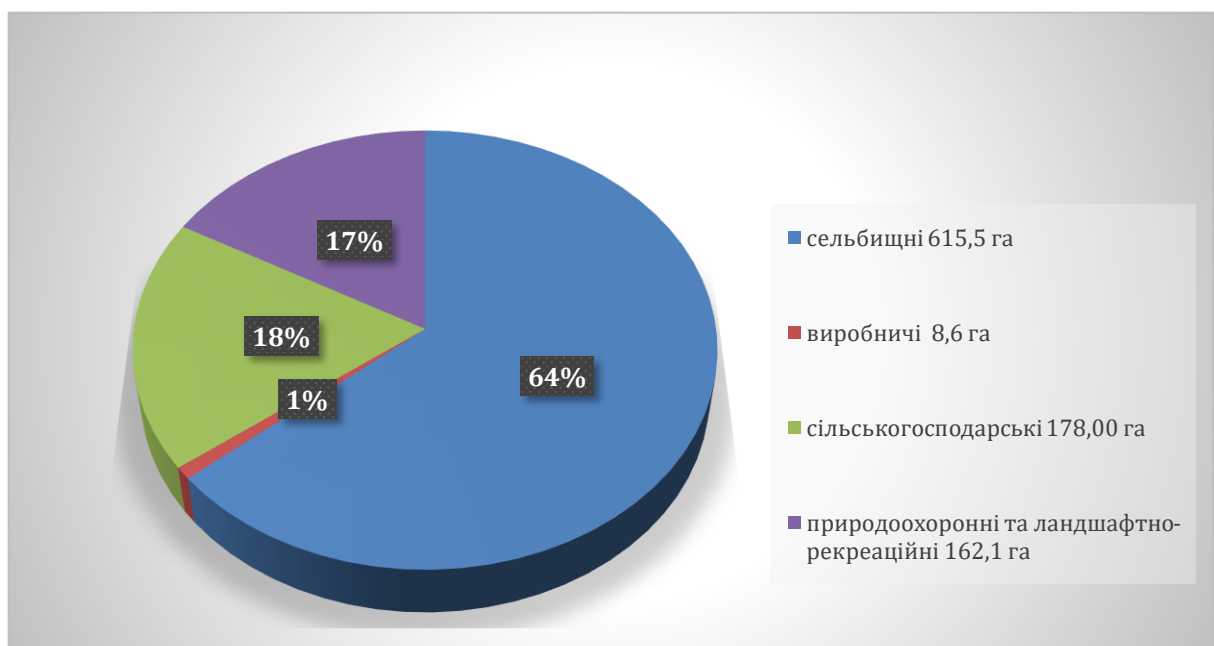

Рисунок 2.4. – Розподіл земель Новорайської ТГ в межах населених пунктів

За даними громади розподіл земель за межами населених пунктів виглядає таким чином: найбільшу питому вагу складають землі сільськогосподарського призначення – 81%, водні об'єкти – займають 8% території; озеленені територій 5%, земель лісового фонду – 4%, а

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ) ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2026-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ)

виробничих територій менше 1%.

Рисунок 2.5 – Розподіл земель Новорайської ТГ за межами населених пунктів

Інформація за даними Державного земельного кадастру

За даними отриманими з відкритих джерел (<https://kadastr.live/>) на території Новорайської ТГ нараховується 5 категорій земель за основним цільовим призначенням:

- землі сільськогосподарського призначення;
- землі житлової та громадської забудови;
- землі рекреаційного призначення;
- землі водного фонду;
- землі промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення.

На території Новорайської ТГ понад 98% - землі сільськогосподарського призначення зареєстровані в ДЗК, території житлової та громадської забудови - це сельбищна забудова, складають менше 1 % від площі громади. В громаді дуже малий відсоток промисловості менше 1% території громади зайнято промисловістю, землі водного фонду у відповідності до зареєстрованих в Державному земельному кадастрі даних складають 1% площі території громади.

За даними отриманими з відкритих джерел <https://kadastr.live/#5/48.43/32.77> найбільшою є питома вага земель сільськогосподарського призначення – 27357,1826 гектарів (78%), що цілком співпадає з даними громади.

Станом на травень 2023 року в Державному земельному кадастрі було зареєстрованих 6490 земельних ділянок загальною площею 27690,5191 га, що складає 78,8% від загальної площі громади і цей є середнім по всій території України. Наявність великої кількості земель водного фонду, які не всі належать до компетенції управління органів місцевого самоврядування, зумовила малий відсоток реєстрації таких земель в Державному земельному кадастрі.

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ) ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2026-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ)

Рисунок 2.6 – Розподіл земель Новорайської ТГ за категоріями

В приватній власності знаходиться 5642 земельних ділянок загальною площею 23391,5927 га, в комунальній власності 590 ділянок площею 3389,7984 га, в державній 258 ділянок площею 909,128 га.

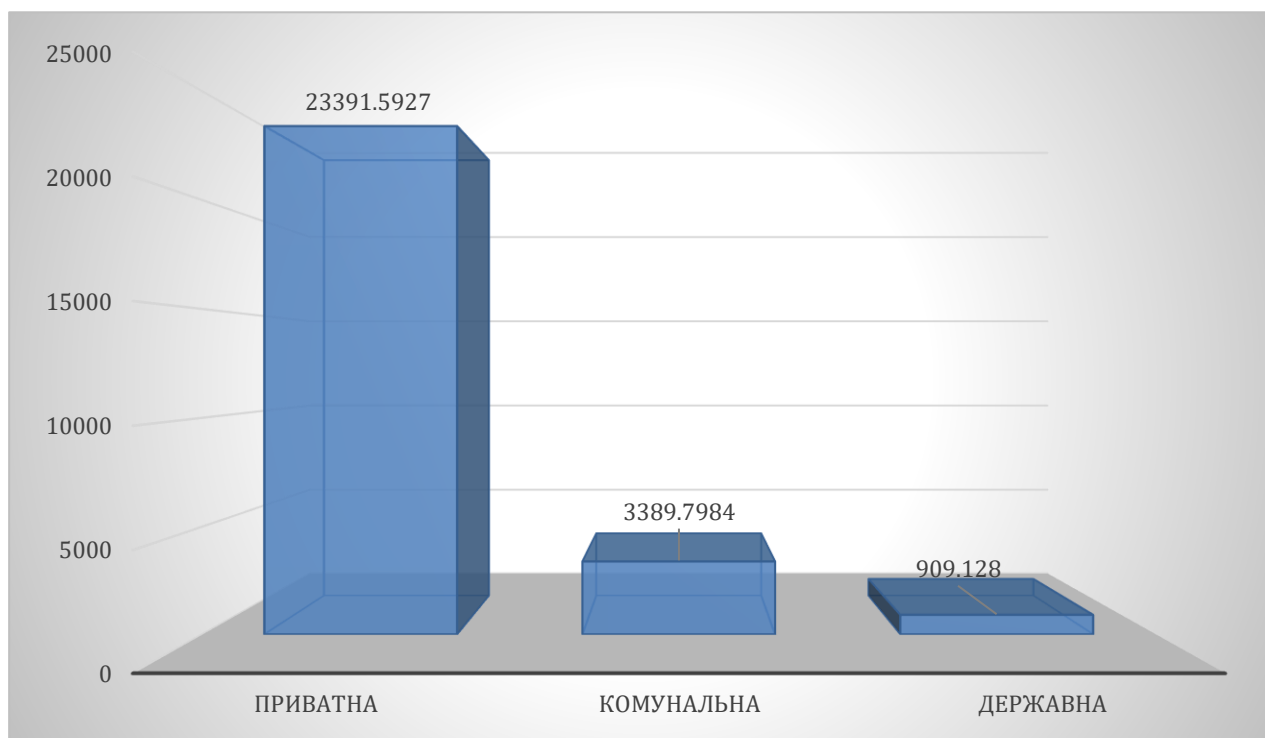

Рисунок 2.7 – Розподіл земель Новорайської ТГ за формами власності

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ) ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2026-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ)

Землі сільськогосподарського використання складають 27357,1829 га, серед них:

- для ведення товарного сільськогосподарського виробництва – 22961,3304 га;
- для ведення фермерського господарства – 987,5454 га;
- для ведення особистого селянського господарства – 2609,1733 га;
- для ведення підсобного сільського господарства – 66,9412 га;
- для індивідуального садівництва – 2,0100 га;
- для городництва – 40,3150 га;
- для сінокошіння і випасання худоби – 244,0048 га;
- для іншого сільськогосподарського використання – 232,3251 га;
- землі запасу – 297,3046 га;
- землі резервного фонду – 8,3793 га.

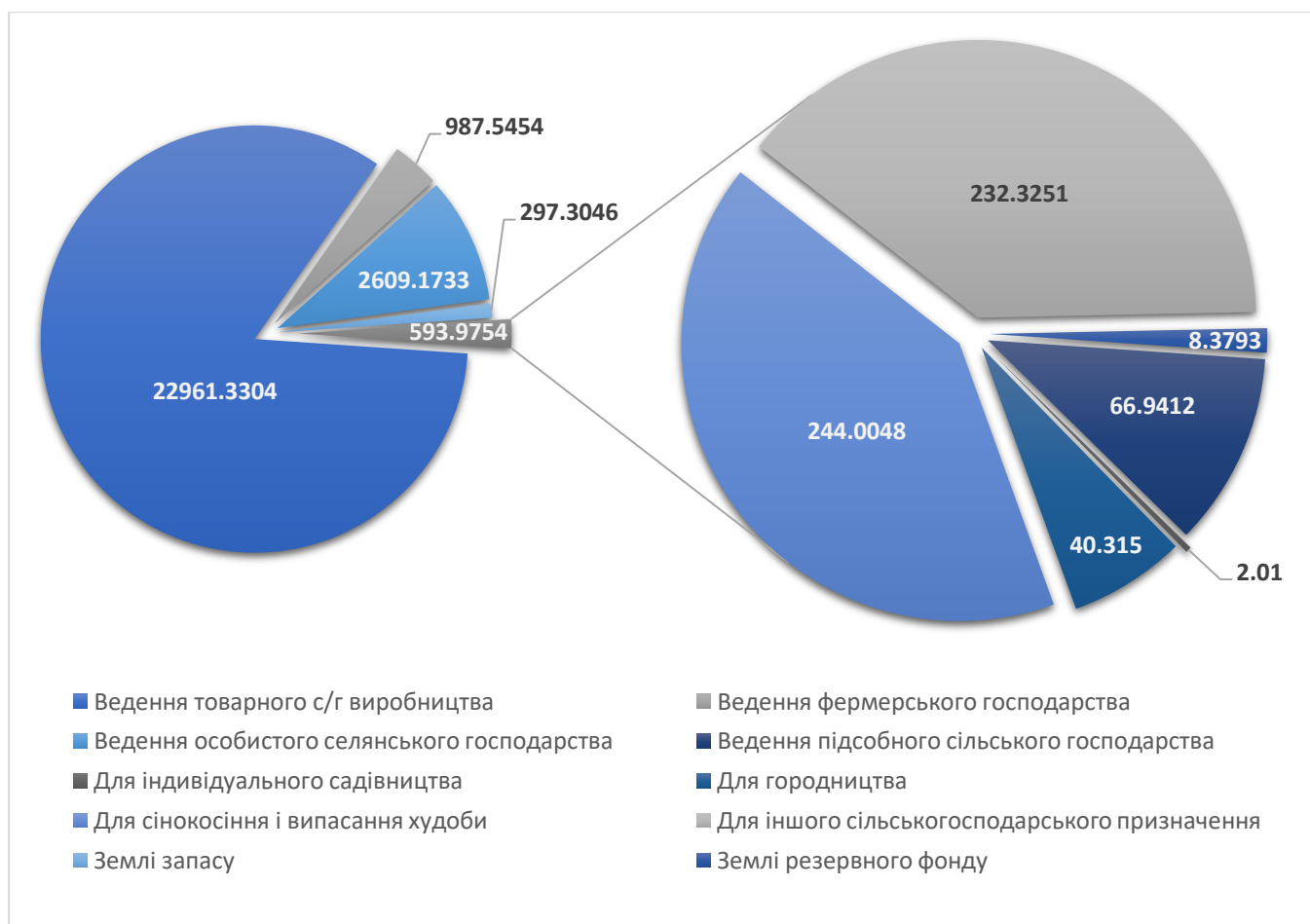

Рисунок 2.8 – Розподіл сільськогосподарських земель за цільовим призначенням, га

Оцінюючі географічне розташування громади, звернемо увагу, що Новорайська громада відрізняється вигідним географічним розташуванням та чималим туристичним потенціалом. Окрім того, на території громади є родючі землі, що дає можливість стверджувати про значний потенціал у сфері рослинництва. Також в громаді значна частина території відноситься до земель природно-заповідного фонду, зокрема на території громади частково розміщений

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ) ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2026-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ)

Національний природний парк «Кам'янська Січ».

Крім того, на території громади розташовано багато пам'яток та об'єктів культури, в тому числі:

- Свято-Григорівський Бізюків чоловічий монастир;
- Пам'ятки культурної спадщини національного значення:
  - Червономаяцькепізньоскіфське городище;
  - Могильник «Червономаяцький».

2.4. Клімат і тенденції зміни клімату

Територія Новорайської громади знаходиться у степовій фізико-географічній області. Клімат регіону помірно-континентальний із загальним посиленням континентальності у напрямку на південний схід (у степовій зоні). Для степової зони характерні коротка, холодна й малосніжна зима з частими відлигами і незначним сніговим покривом, жарке й посушливе літо. Протягом року температура зазвичай коливається від -6°C до 29°C і рідко буває нижче -16°C або вище 35°C (рис. 3.1 – 3.2).

Теплий сезон у громаді триває 3,5 місяці, з 23 травня по 9 вересня, із середньодобовою максимальною температурою вище 23°C . Найспекотніший місяць року — липень із середньою максимальною температурою 28°C і найнижчою 17°C . Холодний сезон триває 3,8 місяця, з 18 листопада по 12 березня, із середньодобовою високою температурою нижче 6°C . Найхолодніший місяць року - січень із середньою мінімальною температурою -5°C і максимальною -0°C .

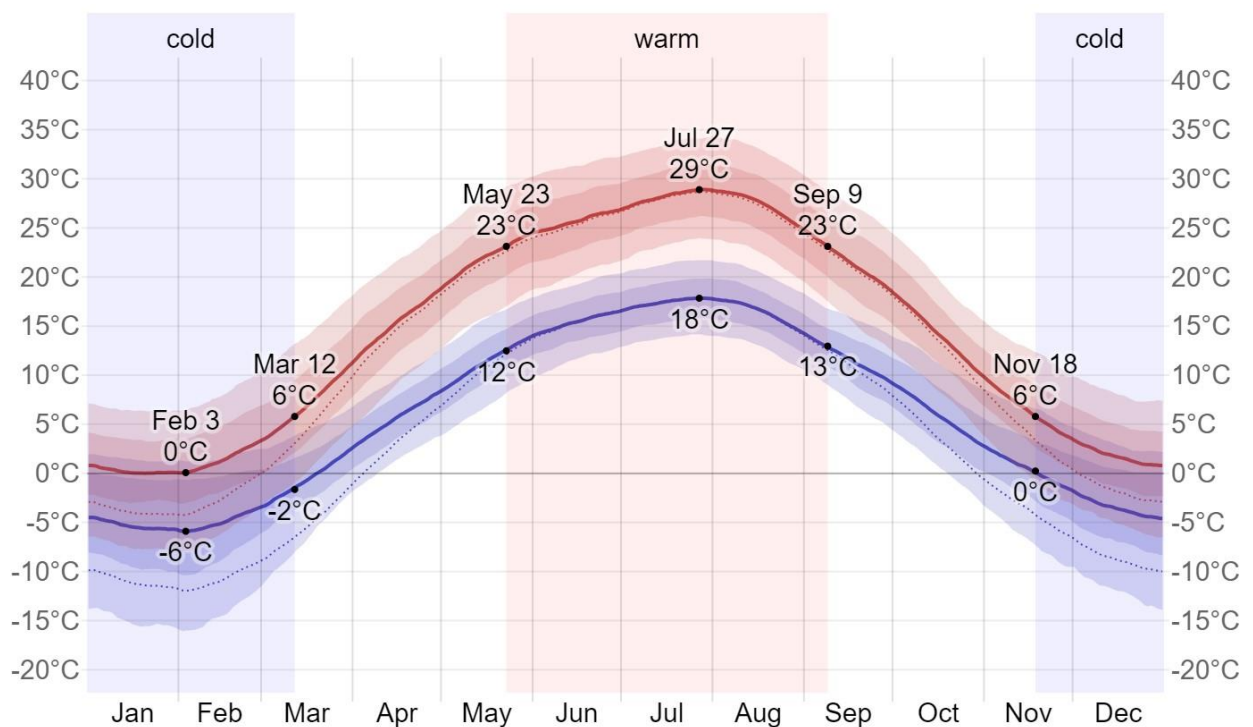

Рисунок 2.9 – Середня максимальна і низька температура⁵

⁵ Відповідно до ресурсу [© WeatherSpark.com](https://www.weather-spark.com).

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ) ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2026-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ)

Середньодобова найвища (червона лінія) і найнижча (синя лінія) температура зі смугами від 25 до 75 і від 10 до 90 процентиля. Тонкі пунктирні лінії – це відповідні середні сприйняті температури.

Річна сума опадів складає 450-500 мм. Найбільше опадів випадає у червні, середня кількість опадів становить 40 мм. Найменше опадів у лютому, середня кількість опадів становить 14 мм. Найбільш вологий сезон триває 2,0 місяці, з 11 травня по 10 липня, з більш ніж 18% ймовірністю того, що певний день буде вологим. Загалом у червні в середньому 6,8 дощових днів. Більш сухий сезон триває 10 місяців з 10 липня по 11 травня. Місяць з найменшою кількістю вологих днів – жовтень, в середньому 4,2 днів з не менше 1,0 міліметрів опадів.

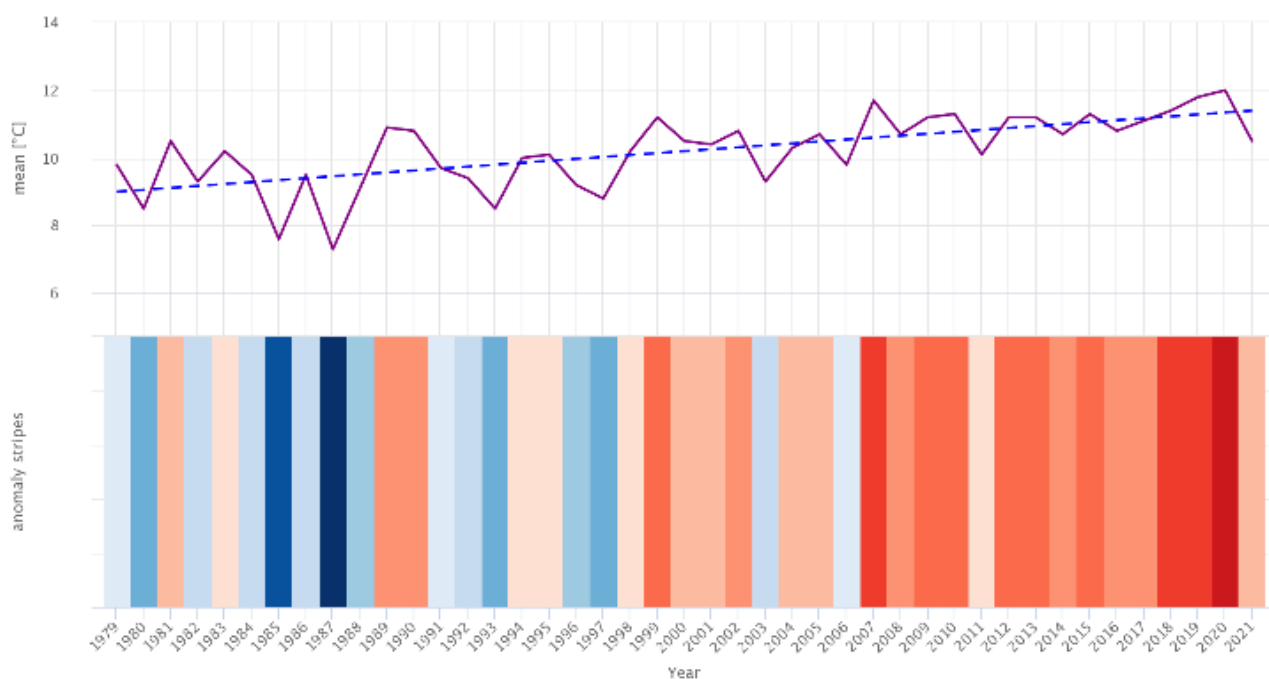

Рисунок 2.10. – Середньорічна зміна температури, тенденція та аномалія, 1979 – 2023 роки⁶

⁶ Інформація за даними ресурсу <https://www.meteoblue.com/>.

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ) ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2026-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ)

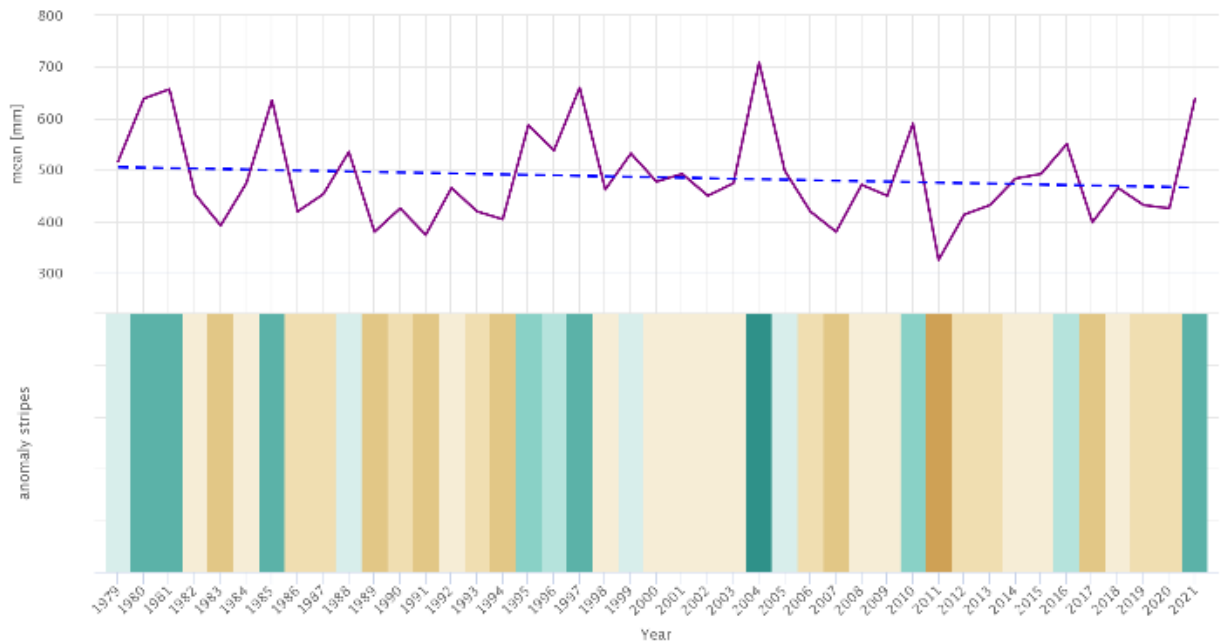

Рисунок 2.11. – Середньорічна кількість атмосферних опадів, тенденція і аномалії, 1979 – 2023 роки⁷

Пунктирна синя лінія — лінійна тенденція зміни клімату: температурний тренд позитивний, через зміну клімату у регіоні стає тепліше. У нижній частині графіка зображені так звані смуги зігрівання. Кожна кольорова смуга представляє середню температуру за рік - синя для холодніших і червона для теплих років.

Спостерігається тенденція до незначного зменшення середньорічної кількості атмосферних опадів. Загалом більш помітним є коливання із року в рік кількості опадів. Загальна тенденція для степової зони – незначні зміни опадів при збільшенні їхньої інтенсивності.

Прогнозні моделі зміни клімату згідно чотирьох соціально-економічних сценаріїв управління викидами парникових газів показують зростання середньої річної температури у перспективі до 2059 року (табл. 3.1). Для регіону це означає наростання посушливості клімату, більша потреба у водних ресурсах, зокрема для забезпечення сільського господарства.

Таблиця 2.5. Кліматичні моделі ClimateModels: 2040 – 2059

LowEmissions (RCP 2.6) Temperature	LowEmissions (RCP 2.6) Precipitation	ModerateEmissions (RCP 4.5) Temperature	ModerateEmissions (RCP 4.5) Precipitation	HighEmissions (RCP 6.0) Temperature	HighEmissions (RCP 6.0) Precipitation	VeryHighEmissions (RCP 8.5) Temperature	VeryHighEmissions (RCP 8.5) Precipitation
1 - 1,5	0 - 50	1,5 - 2	0 - 50	1,5 - 2	0 - 50	2,5 – 2,75	0 - 50

⁷Інформація за даними ресурсу <https://www.meteoblue.com/>.

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ) ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2026-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ)

2.5. Водні ресурси

Територія Новорайської громади належить до басейну річки Дніпро. Східна частина громади мала вихід до Дніпра – Каховського водосховища. Після знищення військовими російської федерації Каховської ГЕС, Каховське водосховище було осушене, річка Дніпро повернулася у своє природне русло. Тепер русло Дніпра проходить по під правим високим берегом. Ширина русла складає від 400 до 1000 метрів. На лівому березі Дніпра – відбувається відновлення природних заплавних екосистем. Також осушено гирло річки Кам'янки, яка протікає у північній частині громади на межі із Милівською громадою; русло відновило природний стан.

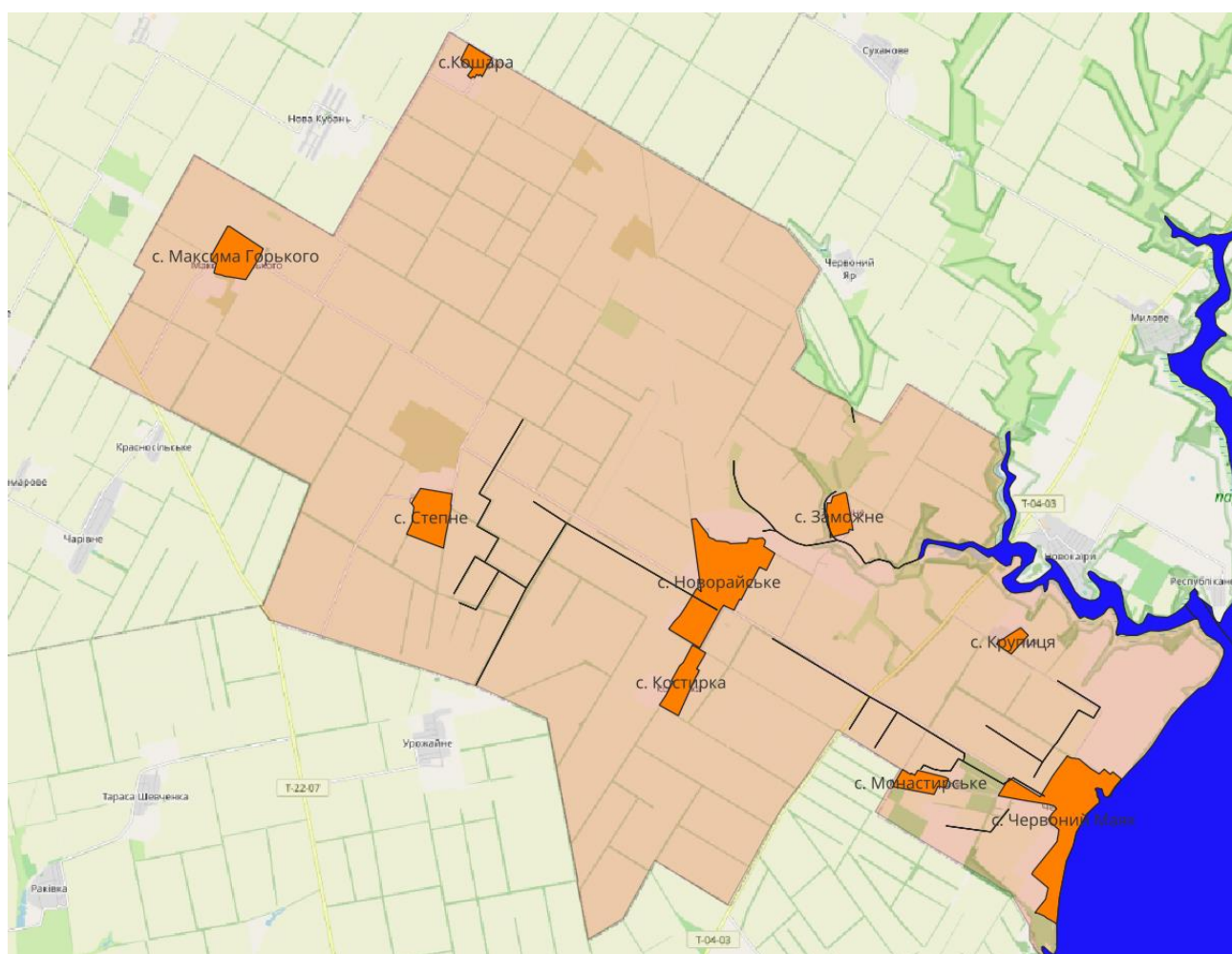

Рисунок 2.12. – Водні об'єкти на території Новорайської ТГ

2.6. Ґрунти

Чорноземи південні малогумусні важкосуглинкові є основними ґрунтами громади, де вони сформувалися під різнотравноковилово-типчаківими степами на лесах в умовах недостатнього зволоження та глибокого рівня залягання ґрунтових вод. Вони займають вододіл, схили та лесові тераси річки. Вміст гумусу в ґрунтах громади досягає 3-4%, в перехідному горизонті спостерігається незначне ущільнення. Ґрунти мають велику ємкість

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ) ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2026-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ)

вбирання, що характеризується значною насиченістю кальцієм та магнієм, малим вмістом натрію. Це зумовлює нейтральну або слаболужну реакцію ґрунтового розчину. На схилах балок та вздовж заплави сформувалися чорноземи південні малогумусні змиті середньосуглинкові з меншою потужністю прогумусованого профілю. Ці ґрунти найбільше піддаються водній ерозії – розмиву і змиву, утворення ярів.

Найбільш знижені ділянки (поди та западини) на території громади (села: Сагайдачне, Степне, Костирка) зайняті лучно-чорноземними осолоділими та лучно-чорноземними глейовими солонцюватими осолоділими важкосуглинковими ґрунтами. Надмірне зволоження, яке зумовлює гідроморфність ґрунтоутворення, відбувається переважно за рахунок делювіальних вод. Ці води через низьку водопроникність глинистої осолонцюваної ґрунтоутворюючої породи застоюються на поверхні ґрунту, зумовлюючи оглеєння профілю ґрунту й ґрунтоутворюючої породи. Завдяки поєднанню з солонцюватістю оглеєння лучно-чорноземних ґрунтів негативно впливає на їх фізичні властивості.

Територія громади характеризується вираженим рельєфом, саме тому поширені переважно процеси інтенсивної водної ерозії ґрунтів, а також вітрової ерозії. Серед сільськогосподарських угідь дії ерозії найбільшою мірою зазнають орні землі.

Таблиця 2.6. Основні типи ґрунту, що поширені на території Новорайської ТГ

Основні типи ґрунту	Особливо цінні ґрунти	Домінантні види деградації ґрунтів	Субдомінантні види деградації ґрунтів
Чорноземи південні на лесах	Особливо цінні ґрунти регіонального значення: Чорноземи південні малогумусні змиті середньо- та важкосуглинкові, чорноземи південні малогумусні важкосуглинкові	Дефляція, водна ерозія	Дуже висока водна ерозія (поверхневий змив і розмив ґрунтів)
Оглеєні ґрунти подів і западин: лучно-чорноземні глейові солонцюваті осолоділі важкосуглинкові, лучно-чорноземні осолоділі важкосуглинкові ґрунти		Підтоплення	Осолодіння

2.7. Землі лісового фонду

На території Новорайської громади лісові насадження створені вздовж схилів долини річки Кам'янка і Дніпро. Лісові насадження вузькою смугою пролягають від північної частини громади до Південної (район селища Червоний Маяк). Ліси належать до Качкарівського лісництва Філії «Південний лісовий офіс» ДП «Ліси України». Основна функція цих лісових насаджень – запобігання водній ерозії та руйнування схилів долин, гальмування розростання

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ) ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2026-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ)

балок на суміжні сільськогосподарські землі.

Дані про землі лісового фонду зазначені відповідно до відомостей із Державного земельного кадастру, форми 6-зем та експлікації земель ПЗФ НПП, що склало загальну площу лісового фонду у розмірі 1207,0 га, а саме:

- землі лісового фонду, віднесені до ПЗФ НПП «Кам'янська Січ» - 642,7 га;
- інші землі лісового фонду (лісополоси та лісовкриті території) - 564,3 га.

Таблиця 2.7. Статистична інформація щодо земель лісового фонду відносно території Новорайської ТГ

Площа земель лісового фонду, га	Частка земель лісового фонду, %
1207,0000	3,44

2.8. Природоохоронні території

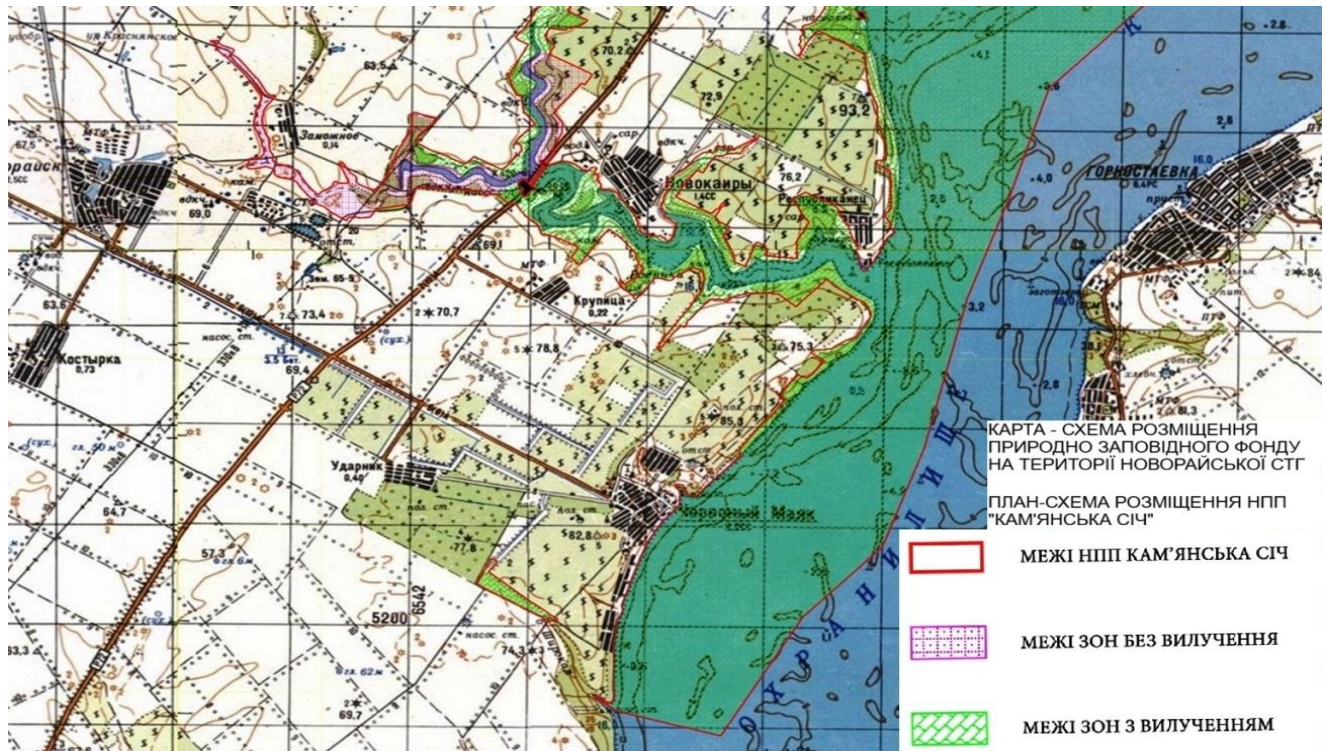
На території Новорайської громади наявний один об'єкт природно-заповідного фонду – Національний природний парк загальнодержавного значення «Кам'янська Січ». У межах громади розміщена частина цієї природоохоронної території, а саме 3 788,4718 га з загальної площі національного природного парку 12 261,14 га.

Частина території Новорайської громади, а саме долина річки Дніпро (Каховське водосховище), розміщена у межах затвердженої (Adoptedsites) території Смарагдової мережі KakhovskeReservoir (SiteCode: UA0000106).

Таблиця 2.8. Відомості про території природно-заповідного фонду Новорайської ТГ

Площа територій ПЗФ, га	Частка територій ПЗФ, %	Площа територій Смарагдової мережі, га	Частка територій Смарагдової мережі, %	Площа територій водно-болотних угідь, га	Частка територій водно-болотних угідь, %
3788,4718	10,8	2985,4921	8,5	-	-

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ) ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2026-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ)

На території Новорайської громади відсутні водно-болотні угіддя міжнародного значення. Місця поширення рідкісних видів рослин (що занесені до Червоної Книги України) та тварин (що занесені до Червоної Книги України) приурочені до ділянок, які визначені як перспективні для заповідання.

На території Новорайської громади визначено кілька цінних ділянок, які зарезервовані для заповідання природних територій і об'єктів Херсонської області. Також потенціальною для заповідання у громаді є ареали подів і западин. Найбільша – це потенційна для заповідання територія у складі двох громад, де передбачається створення ботанічного заказника «Економія Іванівка Карла Фальц-Фейна» у північно-західній частині громади. У районі сіл Крупиця і Червоний Маяк запропоновані для заповідання ряд курганів.

Таблиця 2.9. Відомості про резервовані цінні для заповідання природні території та об'єкти Новорайської ТГ

Назва	Площа, га	Розміщення	Опис
Ботанічний заказник місцевого значення «Економія Іванівка Карла Фальц-Фейна»	331	Бериславський район, Борозенська та Новорайська сільські територіальні громади, околиця с. Нова Кубань	Старовинний лісопарк «Іванівський ліс» при колишній Економії Іванівка Карла Фальц-Фейна, навколо якого збереглися ділянки поду. Це один із небагатьох подів на Правобережжі, в якому збереглася природна, переважно лучна, рослинність. У складі рослинності поду відмічено низку рідкісних видів рослин, типових для подових луків, включених до Червоного списку Херсонської області. Виявлено включений до Червоної книги України та Резолюції № 6 Бернської конвенції вид рослин – цибуля регеля (<i>Allium regelianum</i>). Значну цінність представляє також розташований на схилі поду віковий парк, у деревостані якого переважають дуб звичайний (<i>Quercus robur</i>) та ясен звичайний (<i>Fraxinus excelsior</i>), рослини, природні популяції яких також охороняються, оскільки включені до Червоного списку Херсонської області. Представлені оселища Резолюції № 4

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ) ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2026-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ)

Назва	Площа, га	Розміщення	Опис
			(X36), (E1.2)
Ботанічна пам'ятка природи місцевого значення «Курган біля Крупиці I»		Бериславський район, Новорайська сільська територіальна громада, околиця с. Крупиця.	Курган (P28) серед поля 1,5 м заввишки та 20 м у діаметрі. Ніколи не орався, вкритий степовою рослинністю. Природоохоронну цінність кургану репрезентують наявність оселища Резолюції № 4 Бернської конвенції (E1.2) та видів рослин і рослинних угруповань, що занесені до регіональних природоохоронних списків
Ботанічна пам'ятка природи місцевого значення «Курган біля Крупиці II»		Бериславський район, Новорайська сільська територіальна громада, околиця с. Крупиця.	Курган (P29) серед поля 2 м заввишки та 18 м у діаметрі. Ніколи не орався, вкритий степовою рослинністю. Природоохоронну цінність кургану репрезентують наявність оселища Резолюції № 4 Бернської конвенції (E1.2) та видів рослин і рослинних угруповань, що занесені до регіональних природоохоронних списків
Ботанічна пам'ятка природи місцевого значення «Курган біля Крупиці III»		Бериславський район, Новорайська сільська територіальна громада, околиця с. Крупиця.	Курган (Pr52) серед поля при дорозі 4 м заввишки та 35 м у діаметрі. Ніколи не орався, вкритий степовою рослинністю. Природоохоронну цінність кургану репрезентують наявність оселища Резолюції № 4 Бернської конвенції (E1.2) та видів рослин і рослинних угруповань, що занесені до регіональних природоохоронних списків
Ботанічна пам'ятка природи місцевого значення «Курган-майдан»		Бериславський район, Новорайська сільська територіальна громада, околиця с. Червоний Маяк.	Курган (P38) 3,5 м заввишки та близько 60 м у діаметрі. Розташований серед полів. Посередині кургану знаходиться досить глибокий кратер, що є характерною ознакою курганів - майданів. У козацькі часи з ґрунту насипу кургану виварювали селітру, яку використовували для виробництва пороху. Природоохоронну цінність кургану репрезентують наявність оселища Резолюції № 4 Бернської конвенції (E1.2) та видів рослин і рослинних угруповань, що занесені до регіональних природоохоронних списків
Ботанічна пам'ятка природи місцевого значення «Довгі кургани»		Бериславський район, Новорайська сільська територіальна громада, околиця с. Червоний Маяк	Два розташованих на відстані 60 м один від одного кургани: великий (P39) 5 та 3,5 м заввишки (дві верхівки), 40 м завширшки та 80 м завдовжки, малий (P40) 3 м заввишки, 30 м завширшки 60 м завдовжки. Розташовані серед полів. Ніколи не оралися, вкриті степовою рослинністю. Природоохоронну цінність курганів репрезентують наявність оселища Резолюції № 4 Бернської конвенції (E1.2) та видів рослин і рослинних угруповань, що занесені до регіональних природоохоронних списків

2.9. Екологічна мережа

Згідно Концептуальної схеми екомережі Херсонської області⁸ через територію Новорайської громади пролягає природний екологічний коридор національного рівня. Це – долина річки Дніпро. Раніше це було водне дзеркало Каховського водосховища, після

⁸ Перелік резервованих цінних для заповідання природних територій та об'єктів в межах Херсонської області. Схвалено розпорядженням голови обласної державної адміністрації від 21 травня 2014 року № 341 та листом від 29 травня 2014 року № 15-351-774/9-14/405 направлено для розгляду та затвердження до Херсонської обласної ради. Листом від 28 вересня 2018 року № 05-30/1409 Херсонський державний університет надав актуалізований Перелік

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ) ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2026-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ)

знищення військами російської федерації Каховської ГЕС, Каховське водосховище обміліло та на сьогодні це – русло і природна заплава річки Дніпро, у якій розпочинаються процеси самовідновлення рослинного покриву і своєрідної ландшафтної структури.

2.10. Забруднення довкілля: повітря, вода, ґрунти

В структурі землекористування найбільший відсоток належить агроугіддям, що порушує екологічно допустиме співвідношення площ ріллі, природних кормових угідь і негативно впливає на стійкість агроландшафтів. Степові ландшафти, які домінували у минулому на території Новорайської громади, – переважно перетворені на агроландшафти і інтенсивно використовуються під ріллю. Рільництво є основним чинником впливу на навколишнє середовище у громаді. Прямий негативний вплив на екологічну ситуацію – через посилення деградації ґрунтів на сільськогосподарських землях. Вітрова і водна ерозія – головні чинники деградації земель. Опосередковано сільське господарство може чинити негативний вплив на стан Дніпра через інтенсивний змив ґрунтового покриву.

Результати дослідження Державного агентства водних ресурсів України вмісту забруднювачів у річці Дніпро на ділянці між с-щ. Велика Лепетиха та м. Берислав⁹ за 2018 рік вказують на відсутність перевищень нормативів. Середньорічні концентрації забруднюючих речовин у контрольних створах Каховського водосховища за 2020 рік (дані Херсонського обласного гідрометеорологічного центру) по основних показниках та властивостям (мг/л)¹⁰ загалом не перевищували гранично допустимі концентрації, виняток – нафтопродукти.

Ризики забруднення компонентів навколишнього середовища пов'язані із відсутністю каналізації; системи централізованого вивозу та сортування відходів, але в процесі впровадження заходів Стратегії відновлення громади буде приділена увага та вчинені дії для запобігання забруднення навколишнього середовища.

⁹ Моніторинг та екологічна оцінка водних ресурсів України. Державне агентство водних ресурсів України. Режим доступу: <http://monitoring.davr.gov.ua/EcoWaterMon/GDKMap/Index>

¹⁰ Регіональна доповідь про стан навколишнього природного середовища в Херсонській області у 2019 році. Херсон: 2020 рік.

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ) ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2026-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ)

2.11. Корисні копалини і альтернативна енергетика

На території Новорайської громади є родовища корисних копалин - сировина для виробництва будівельного каміння (щєбінь-вапняк), які на разі не розробляються:

Рисунок 2.13. – Родовища корисних копалин на території Новорайської ТГ

Наявні передумови для розвитку сонячної енергетики. Умови території громади достатні для розвитку вітрової енергетики (для вітрогенеруючих установок на висоті 100 м).

Таблиця 2.10. Відомості щодо корисних копалин й альтернативної енергетики

Родовища корисних копалин, на які отримані дозволи	Спеціальні дозволи на користування водою	Потенціал сонячної енергії - Потенційне виробництво фотоелектричної електроенергії (PVO _{UT}), кВтч/кВтп	Потенціал вітрової енергії – Щільність потужності вітру (WindPowerDensity (WPD) Вт/м ²)
-	-	1270 – 1295	на висоті 50 м 157 – 306 на висоті 100 м 260 - 388

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ) ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2026-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ)

2.12. Стан здоров'я населення

Здоров'я населення є важливою передумовою соціального благополуччя та успішного економічного зростання. Проте у наш час існує багато чинників, які негативно впливають на організм людини і сприяють виникненню різних захворювань. До них належить забруднення навколишнього середовища хімічними, фізичними та біологічними агентами. У свою чергу захворюваність має зв'язок із тривалістю життя та рівнем смертності. У Новорайській громаді встановлена модульна збірно-розбірна конструкція - малої амбулаторії в с.Сагайдачне, періодично на базі неї здійснюються прийоми пацієнтів з вузькопрофільними спеціалістами через програму «ТЕЛЕМЕДИЦИНА». Також в громаді наявний один лікар загальної практики сімейної медицини, мешканці громади мають декларації із цим лікарем. Також в громаді діє пункт швидкої невідкладної допомоги. У разі необхідності пацієнти направляються на лікування у медичні заклади до Великої Олександрівки або Кривого Рогу.

2.13. Захворюваність населення

В останні роки в області, як і в цілому в країні, незадовільний стан здоров'я населення характеризується низьким рівнем народжуваності, високою смертністю, від'ємним природним приростом і демографічним старінням населення. Через несприятливі демографічні зміни відбувається подальше погіршення стану здоров'я населення з істотним підвищенням у всіх вікових групах рівнів захворюваності й поширеності хвороб, зокрема хронічних неінфекційних захворювань, ураховуючи хвороби системи кровообігу, злоякісні новоутворення, цукровий діабет, хронічні захворювання нирок та інші. На хронічну патологію страждають майже 63 % дорослого та 18 % дитячого населення. Занепокоєння викликає захворюваність на онкологічні хвороби (10-12 випадків щорічно), особливо захворюваність на візуальні форми раку, серцевосудинні захворювання. У зв'язку з міграцією населення збільшується ризик інфекційних та респіраторних захворювань. Ризиків впливу, які стосуються документа державного планування (Стратегія розвитку Новорайської територіальної громади та Плану заходів із реалізації стратегії), не передбачається.

2.14. Вплив забруднюючих речовин

Ступінь захворюваності людей значною мірою залежить від стану навколишнього середовища, зокрема, його забруднення. Забруднення атмосферного повітря за ступенем хімічної небезпеки для людини посідає провідне місце. Це обумовлено, насамперед, тим, що забруднюючі речовини з атмосферного повітря мають найширше розповсюдження та потрапляють у різні середовища. Наприклад, атмосферні опади спричиняють до 10% забруднення водних об'єктів, значно забруднюють ґрунт, тощо. Крім того, людина споживає за добу, і в цілому за життя, в об'ємному відношенні повітря набагато більше, ніж води і їжі. Природні захисні бар'єри певною мірою захищають людину від потрапляння шкідливих речовин до організму через шлунковокишковий тракт, але організм людини не захищений надійними природними механізмами від потрапляння шкідливих речовин через дихальні шляхи. Важливою проблемою щодо шкідливої дії забрудненого повітря на людей, рослин, тварин є дотримання екологічних вимог при експлуатації підприємств, споруд та при інших

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ) ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2026-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ)

видах діяльності. За даними наукових досліджень вплив забруднень атмосферного повітря на здоров'я людини складає 21 % від загальної кількості усіх негативних факторів. Забруднене повітря негативно впливає переважно на дихальні шляхи, викликаючи бронхіт, емфізему, астму. Шкідливі речовини, що містяться в атмосфері, впливають на людський організм також і при контакті з поверхнею шкіри або слизистою оболонкою. Разом з органами дихання забруднювачі речовини вражають органи зору і нюху, а впливаючи на слизисту оболонку гортані, можуть викликати спазми голосових зв'язок. У деяких випадках вплив одних забруднюючих речовин у комбінації з іншими призводять до більш серйозних розладів здоров'я, ніж вплив кожного з них окремо. Велику роль відіграє тривалість впливу. Статистичний аналіз дозволив досить надійно установити залежність між рівнем забруднення повітря і таких захворювань, як захворювання верхніх дихальних шляхів, серцева недостатність, бронхіти, астма, пневмонія, емфізема легень, різні алергійні захворювання, а також хвороби ока. Ознаки і наслідки дій забруднювачів повітря на організм людини виявляються переважно в погіршенні загального стану здоров'я: з'являються головні болі, нудота, відчуття слабкості, знижується або втрачається працездатність.

2.15. Якість питної води

Наявність високоякісної питної води в кількості, що задовольняє основні потреби людини, є однією з умов зміцнення здоров'я людей. Питна вода, що не відповідає нормативним вимогам несе загрозу виникнення серед населення інфекційних захворювань, злоякісних новоутворень, захворювань ендокринної та інших систем організму. У Новорайській ТГ рівень забезпечення послугами централізованого постачання складає 95% житлового фонду, інше населення користується водою з накопичувачів (басин) також є поодинокі випадки наявності приватних свердловин на присадибних ділянках. Забір води для забезпечення населення здійснюється з артсвердловин. Централізоване водопостачання на території Новорайської громади здійснює КП «Комунальник». Результати досліджень питної води в населених пунктах встановили, що питна вода відповідає санітарним нормативам відповідності вимогам ДСанПіНу 2.2.4-171-10 «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною».

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ) ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2026-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ)

2.16. Поводження з відходами

Серед існуючих екологічних проблем у Новорайській ТГ однією з гострих постає питання поведження з відходами. Це пов'язано зі значним забрудненням навколишнього середовища, що супроводжується негативним впливом на живі організми. На сьогодні ситуація виглядає наступним чином: спостерігається постійне зростання обсягів накопичення відходів на рівні з низьким показником їхнього повторного використання та знешкодження. Схеми санітарного очищення населених пунктів Новорайської громади розроблені, але потребують актуалізації. В майбутньому планується будівництво місцевого перевантажувального полігону побутових відходів поблизу с. Заможне і часткова рекультивація існуючих сміттєзвалищ на території громади. Роздільний збір ресурсоцінних компонентів ТПВ у населених пунктах поки не впроваджено. У той же час впровадження роздільного збору ТПВ є обов'язковою вимогою національного законодавства відповідно до ст.351 Закону України «Про відходи». Впровадження роздільного збирання побутових відходів повинно спрацьовувати на зменшення обсягів сміття до 30 – 40 відсотків, продовження терміну експлуатації існуючих полігонів та скорочення площ землевідводу під перспективне будівництво. Але неналежне поведження з відходами скоріше викликане наслідками війни та веденням активних бойових дій на території громади, а ніж іншими факторами.

На території Новорайської ТГ паспортизовані місця видалення відходів відсутні. Централізований збір та вивіз ТПВ наразі не здійснюється внаслідок неналежної безпекової ситуації в громаді. Тверді побутові відходи загалом тимчасово складаються у місцях їх утворень, органічні відходи компостуються на присадибних ділянках. Існуюча тенденція до збільшення обсягів утворених відходів, більш ймовірно, не матиме різких коливань найближчим часом, але в довготривалій перспективі матиме поступове зростання, тому впровадження ефективної системи поведження з відходами є вкрай необхідним. Зростання обсягів відходів призводить до негативного впливу на навколишнє середовище та створює ризики впливу на здоров'я населення. Розвиток системи поведження з відходами є одним з пріоритетних завдань органів в сфері охорони навколишнього природного середовища. Виявлені сильні та слабкі сторони, можливості та загрози формують чітке уявлення про поточну екологічну ситуацію, проблеми та можливості їх вирішення. Продовження дії антропогенних факторів, що негативно впливають на природні комплекси і об'єкти, призведе до погіршення стану навколишнього природного середовища, в тому числі здоров'я населення. Відповідно, за результатами комплексного аналізу вирішено використати сильні сторони – внутрішні чинники: вигідне географічне розташування на логістичних шляхах, що сполучають громади Херсонщини, наявність вільних земельних ділянок та споруд для інвестиційних пропозицій.

Слабкі сторони щодо поведження з відходами в громаді та недостатній розвиток житлово-комунального господарства, після припинення бойових дій передбачається виправити шляхом будівництва сміттєперевантажувальної станції ТПВ поблизу с. Заможне та покращення надання послуг роздільного збору і централізованого вивезення ТПВ.

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ) ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2026-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ)

2.17. Інформація про шкоду, заподіяну бойовими діями

Згідно даних ACLED¹¹ на території громади велись бойові дії, територія громади піддається обстрілам. Ймовірно, внаслідок бойових дій та обстрілів була завдана шкода сільськогосподарським землям.

Активні бойові дії призвели до пошкодження місць існування цінних видів флори та фауни, занесених до відповідних охоронних списків різних рівнів. Так, наслідками бойових дій на території національного природного парку «Кам'янська Січ» стали:

- замінованість та щільне забруднення території вибухонебезпечними предметами;
- випалені степові ділянки та штучні лісові насадження;
- утворення великих вирв у земній поверхні внаслідок ракетних ударів, скидання бомб тощо;
- порушення земного покриву через будівництво фортифікаційних споруд (окопів, бліндажів, капонірів тощо);
- забруднення ґрунту на ділянках дислокації військової техніки та в місцях розриву снарядів;
- забруднення території твердими побутовими відходами, особливо у місцях тривалого перебування російських військових;
- осушення прибережних екосистем внаслідок падіння рівня Каховського водосховища.

2.18. SWOT Аналіз

СИЛЬНІ СТОРОНИ (Strengths)	СЛАБКІ СТОРОНИ (Weaknesses)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Сприятливий природно-ресурсний потенціал <ul style="list-style-type: none"> ○ родючі ґрунти ○ придатність до ведення сільського господарства 2. Аграрна спеціалізація громади <ul style="list-style-type: none"> ○ наявність досвіду ведення сільського господарства ○ традиції агровиробництва 3. Вигідне географічне розташування <ul style="list-style-type: none"> ○ потенційна логістична доступність ○ близькість до транспортних маршрутів 4. Наявність територіальних ресурсів для розвитку <ul style="list-style-type: none"> ○ земельні ресурси ○ можливості для розширення господарської діяльності 5. Збережений базовий управлінський потенціал <ul style="list-style-type: none"> ○ функціонування органів 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Значні руйнування інфраструктури <ul style="list-style-type: none"> ○ житловий фонд ○ дороги ○ соціальні об'єкти 2. Критичне скорочення населення <ul style="list-style-type: none"> ○ міграція ○ старіння населення ○ дефіцит трудових ресурсів 3. Слабка економічна база <ul style="list-style-type: none"> ○ зниження ділової активності ○ обмежена кількість підприємств 4. Низька інвестиційна привабливість <ul style="list-style-type: none"> ○ високі ризики ○ відсутність гарантій безпеки 5. Обмежені фінансові ресурси громади <ul style="list-style-type: none"> ○ падіння доходів бюджету ○ залежність від зовнішнього фінансування 6. Недостатній розвиток громадянського суспільства <ul style="list-style-type: none"> ○ низька активність населення ○ слабка участь у прийнятті рішень

¹¹Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED); acleddata.com.

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ) ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2026-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ)

<p>місцевого самоврядування</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ досвід роботи в кризових умовах 	<p>7. Неактуальність містобудівної документації</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ відсутність сучасного просторового планування
МОЖЛИВОСТІ (Opportunities)	ЗАГРОЗИ (Threats)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Державні програми відновлення територій <ul style="list-style-type: none"> ○ фінансування інфраструктури ○ підтримка громад 2. Міжнародна технічна допомога <ul style="list-style-type: none"> ○ донорські програми (ЄС, ООН, USAID тощо) ○ грантові можливості 3. Відновлення аграрного сектору <ul style="list-style-type: none"> ○ запуск виробництва після розмінування ○ модернізація агровиробництва 4. залучення інвестицій у відбудову <ul style="list-style-type: none"> ○ проєкти реконструкції ○ розвиток переробки 5. Розвиток альтернативної енергетики <ul style="list-style-type: none"> ○ сонячна енергетика ○ енергонезалежність 6. Цифровізація управління <ul style="list-style-type: none"> ○ впровадження електронних сервісів ○ підвищення ефективності управління 7. Повернення населення <ul style="list-style-type: none"> ○ за умови покращення безпеки ○ створення робочих місць 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Тривала або повторна військова загроза <ul style="list-style-type: none"> ○ ризик бойових дій ○ небезпека для населення 2. Мінна небезпека та забруднення територій <ul style="list-style-type: none"> ○ обмеження використання земель ○ загроза життю 3. Подальший відтік населення <ul style="list-style-type: none"> ○ зменшення людського капіталу ○ дефіцит робочої сили 4. Погіршення демографічної ситуації <ul style="list-style-type: none"> ○ старіння населення ○ зниження народжуваності 5. Кліматичні зміни <ul style="list-style-type: none"> ○ посухи ○ деградація ґрунтів 6. Економічна нестабільність в країні <ul style="list-style-type: none"> ○ інфляція ○ обмеження фінансування 7. Затримка відновлення інфраструктури <ul style="list-style-type: none"> ○ зниження якості життя ○ гальмування розвитку

Результати SWOT-аналізу свідчать про наявність у Новорайській територіальній громаді значного потенціалу для розвитку, який може бути реалізований за умови:

- ефективного стратегічного управління;
- активного залучення інвестицій та зовнішніх ресурсів;
- підвищення інституційної спроможності;
- консолідації зусиль органів влади, бізнесу та громади.

Стратегія розвитку та План заходів мають бути орієнтовані на забезпечення довгострокової стійкості, економічного зростання та підвищення якості життя населення.

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ) ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2026-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ)

III. ХАРАКТЕРИСТИКА СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, УМОВ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ТА СТАНУ ЙОГО ЗДОРОВ'Я НА ТЕРИТОРІЯХ, ЯКІ ЙМОВІРНО ЗАЗНАЮТЬ ВПЛИВУ.

Стратегія розвитку Новорайської сільської територіальної громади на 2026–2027 роки (з перспективою до 2034 року) та План заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Новорайської сільської територіальної громади на 2026-2027 роки (з перспективою до 2034 року) спрямована на забезпечення збалансованого соціально-економічного розвитку громади з урахуванням вимог Законів України «Про стратегічну екологічну оцінку», «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про управління відходами», Водного, Земельного кодексів України та іншого природоохоронного законодавства.

У Стратегії розвитку громади та Плані заходів визначено відповідні стратегічні та оперативні цілі й завдання, а також наведено перелік проєктів і програмних заходів, спрямованих на їх досягнення. У таблиці 3.1 наведено можливий вплив стратегічних і оперативних цілей Стратегії на стан навколишнього середовища на територіях, які ймовірно відчують такий вплив, у розрізі окремих компонентів довкілля: людина і здоров'я, кліматичні фактори, біорізноманіття і природно-заповідний фонд, ґрунти, поверхневі та підземні води, атмосферне повітря, образ ландшафту, шум, культурна і природна спадщина.

Таблиця 3.1. Вплив цілей Стратегії розвитку Новорайської сільської територіальної громади на 2026-2027 роки (з перспективою до 2034 року) та Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Новорайської сільської територіальної громади на 2026-2027 роки (з перспективою до 2034 року) на компоненти навколишнього природного середовища

Стратегічні та оперативні цілі	Компоненти довкілля, що зазнають впливу								
	Людина і здоров'я	Біорізноманіття і ПЗФ	Ґрунти	Поверхневі і підземні води	Повітря	Образ ландшафту	Шум	Культурна і природна спадщина	Кліматичні фактори
Стратегічна ціль 1. Відродження та розвиток економіки громади									
1.1. Покращення інвестиційного клімату для економічного відродження громади	+	0	+	0	0	+	0	+	0
1.2. Диверсифікація економіки	+	0	+	0	0	+	0	+	0
Стратегічна ціль 2. Сучасна інфраструктура, якісні послуги та захист довкілля									
2.1. Розвиток дорожньої та транспортної інфраструктури	+	0	+	0	+	+	+	0	0
2.2. Покращення екологічної ситуації в громаді	+	+	+	+	+	+	0	+	+
2.3. Покращення умов надання послуг ЖКГ, культури та благоустрою території	+	+	+	+	0	+	0	0	0
2.4. Розвиток культурного та освітнього середовища	+	0	0	0	0	+	0	+	0
Стратегічна ціль 3. Соціально орієнтована громада, згуртованість та людський капітал									
3.1. Надання якісних медичних послуг	+	0	0	0	0	+	0	0	0
3.2. Розвиток громадянської активності	+	0	0	0	0	+	0	+	0

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ) ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2026-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ)

3.3. Зміцнення людського та соціального капіталу	+	0	0	0	0	0	0	0	0
Стратегічна ціль 4. Безпека мешканців і мешканок та подолання наслідків окупації									
4.1. Відновлення пошкодженого/знищеного майна внаслідок збройної агресії	+	+	+	+	+	+	+	+	0
4.2. Підвищення рівня громадської безпеки на території громади	+	+	+	+	0	0	0	+	0

Оцінка представлена у трьох категоріях: (-) – негативний вплив, (0) – нейтральний налив, (+) – позитивний вплив

Реалізація стратегічних, операційних цілей, завдань та місцевих проєктів Стратегії матиме переважно позитивний або нейтральний вплив на стан довкілля, умови життєдіяльності населення та стан його здоров'я.

У межах стратегічної цілі 1 «Відродження та розвиток економіки громади» передбачено виготовлення комплексного просторового плану території громади, підтримку малого підприємництва, розвиток фермерства, сприяння будівництву млина, пекарні та кулінарного хабу в с. Новорайськ. Реалізація зазначених заходів сприятиме економічному відновленню громади, створенню робочих місць та впорядкуванню використання територій. Водночас під час будівельних робіт можливий тимчасовий локальний вплив на ґрунти, атмосферне повітря та акустичне середовище, який матиме короткостроковий характер та регулюватиметься вимогами екологічного і містобудівного законодавства.

У межах стратегічної цілі 2 «Сучасна інфраструктура, якісні послуги та захист довкілля» найбільш вагомий позитивний вплив на довкілля очікується від реалізації проєктів з озеленення громади, впорядкування кладовищ, організації системи збирання та вивезення твердих побутових відходів, ремонту мереж водопостачання та буріння нових свердловин. Зазначені заходи сприятимуть покращенню санітарного стану територій, якості питної води, зниженню ризиків забруднення ґрунтів і поверхневих вод, покращенню естетичного стану населених пунктів та збереженню біорізноманіття.

Ремонт і утримання доріг комунальної власності, забезпечення автобусного сполучення між населеними пунктами, а також придбання спеціальної комунальної техніки покращать транспортну доступність та якість надання послуг населенню. Під час виконання будівельних і ремонтних робіт можливий короткостроковий вплив у вигляді шуму, викидів пилу та порушення верхнього шару ґрунту.

Створення «Активних парків», облаштування ветеранського простору, меморіалів і пам'ятних місць матиме позитивний вплив на соціальне середовище, умови життєдіяльності населення та збереження культурної спадщини громади.

У межах стратегічної цілі 3 «Соціально орієнтована громада, згуртованість та людський капітал» реалізація проєктів із модернізації закладів охорони здоров'я, створення умов для залучення медичних працівників, підтримки психоемоційного стану населення, створення молодіжного простору «Кавун House» та розвитку кадрового потенціалу громади сприятиме покращенню стану здоров'я населення, підвищенню соціальної стійкості та якості життя мешканців.

У межах стратегічної цілі 4 «Безпека мешканців і мешканок та подолання наслідків окупації» передбачено реалізацію проєктів з відновлення пошкоджених об'єктів освіти, медицини та адміністративної інфраструктури, гуманітарного розмінування території громади, будівництва укриттів, створення системи оповіщення та центру безпеки. Реалізація зазначених

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ) ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2026-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ)

заходів матиме суттєвий позитивний вплив на безпеку населення, умови проживання та екологічний стан території, зокрема через зменшення ризиків забруднення земель вибухонебезпечними предметами та відновлення безпечного використання територій.

Для забезпечення належного стану атмосферного повітря, водних ресурсів та ґрунтів під час реалізації Стратегії передбачається дотримання природоохоронних, санітарних і будівельних норм, впровадження заходів із благоустрою, озеленення, поводження з відходами та раціонального використання природних ресурсів.

Таким чином, реалізація Стратегії розвитку Новорайської сільської територіальної громади та Плану заходів не передбачає значного негативного впливу на довкілля та здоров'я населення. Більшість операційних цілей, завдань і місцевих проєктів матимуть позитивний вплив на екологічний стан території, рівень безпеки, соціальне благополуччя та якість життя мешканців громади у коротко-, середньо- та довгостроковій перспективі.

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ) ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2026-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ)

IV. ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

Екологічні проблеми Новорайської сільської територіальної громади доцільно розглянути в розрізі основних компонентів довкілля: атмосферне повітря, водні та земельні ресурси, ґрунти, біорізноманіття, кліматичні фактори, ландшафт, вплив війни.

Забруднення атмосферного повітря та земельних ресурсів у громаді: станом на сьогоднішній день, внаслідок війни, основним забруднювачем повітря та земельних ресурсів в громаді є активні бойові дії та їх наслідки. Але так як дослідження не проводились, дані про кількісний вміст забруднювачів у повітрі та ґрунтах на сільськогосподарських землях відсутні.

Основні проблеми забруднення водних та земельних ресурсів: степові ландшафти, які домінували у минулому на території Новорайської громади, - в переважній більшості перетворені на агроландшафти інтенсивно використовуються під рілля. Рільництво є основним чинником впливу на навколишнє середовище у громаді. Прямий негативний вплив на екологічну ситуацію – через посилення деградації ґрунтів на сільськогосподарських землях. Вітрова і водна ерозія – головні чинники деградації земель у межах громади. Опосередковано сільське господарство чинить негативний вплив на стан поверхневих вод, що може негативно впливати на стан навколишнього середовища та на здоров'я населення громади.

Забруднення ґрунтів: основними типом ґрунту на території Новорайської громади є чорноземи південні легкоглинисті і важкосуглинкові, які вкривають вирівняні поверхні межирічних рівнин, на схилах – відміни із змитим гумусним горизонтом різного ступеню. На зниженнях рівнини поширені лучно-чорноземні ґрунти. На схилах залягають такі ж ґрунти, але із різним ступенем змитості верхнього гумусного горизонту. Землі із такими ґрунтами на території громади розорані. Чорноземи південні і лучно-чорноземні ґрунти важкосуглинкові – особливо цінні ґрунти регіонального значення. Основний чинник втрати родючості таких ґрунтів – вітрова і водна ерозія. Але в цілому ґрунти придатні для вирощування сільськогосподарських культур.

Головним ризиком для земельних ресурсів лишатиметься нераціональне землекористування, деградація та виснаження ґрунтів внаслідок інтенсивного ведення сільського господарства тощо.

Також систематичне сільськогосподарське використання земельного фонду потребує особливого контролю, оскільки процеси руйнування і деградації ґрунтів сьогодні досягли

загрозливого рівня. Необхідні кроки для невиснажливого використання, а можливо й консервації у незначній мірі трансформованих або й зовсім незайманих сільськогосподарських ландшафтів, а також верхових і низинних вод.

Основними причинами, що можуть спричинити до збіднення біорізноманіття, є антропогенні чинники:

- ризик забруднення природного середовища;
- денатуралізація природних ландшафтів;
- монокультурні способи ведення сільського господарства;
- подальший наростаючий антропогенний вплив, пов'язаний з виробничою, агропромисловою, транспортною та іншими сферами діяльності людини, що призводить до деградації природно-ландшафтних комплексів, скорочення популяцій окремих видів та стійкості екологічних систем.

Головними чинниками, що можуть негативно впливати на чисельність рідкісних рослин, є зривання їх на букети для продажу та деградація місцезростань (для лучних та болотних видів – надмірне випасання худоби, викошування, випал трави, осушення; для лісових – проведення лісгосподарських робіт).

Загрозами для лісової рослинності є:

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ) ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2026-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ)

- випалювання сухої рослинності у весняний період;
- порушення технології заготівлі та трелювання деревини;
- самовільні рубки.

Мінімізація негативних впливів зовнішнього середовища на **стан здоров'я мешканців** громади обмежується низкою проблем, пов'язаних, головним чином, з низьким рівнем матеріально-технічного забезпечення медичних закладів, зокрема, низьким рівнем оснащення їх сучасним функціонально-діагностичним та фізіотерапевтичним обладнанням. З метою покращення результатів роботи системи охорони здоров'я на території громади та поліпшення якості надання послуг її медичними закладами необхідно змінити механізми фінансування та оптимізувати систему управління цією сферою. Основні тенденції стану здоров'я населення та демографічної ситуації у громаді, очевидно, зберігатимуться, але можливі локальні погіршення у місцях найбільшого забруднення повітря та/або питної води, зокрема:

- через забруднення поверхневих вод внаслідок недбалого і нераціонального поводження із стічними водами в населення можуть виникнути хвороби кишково-шлункового тракту, нирок та інші;

- через забруднення атмосферного повітря можуть виникати хвороби дихальних шляхів, алергії, сухий кашель, нудота, головний біль, стискання в грудях, задишка, загальну слабкість, особливо у вразливих груп населення. В довгостроковій перспективі це може стати причиною розладів функцій органів дихання, атеросклерозу, хвороби серця тощо;

- через недостатню родючість ґрунтів та використання хімічних засобів їх захисту та внесення значної кількості добрив у населення можуть виникати хвороби кишково-шлункового тракту, нирок та інші, передусім внаслідок забруднення хімікатами водних горизонтів, зниження якості продуктів харчування та погіршення якості атмосферного повітря.

Окремим суттєвими фактором впливу на стан здоров'я населення громади варто розглядати використання питної води з нецентралізованих джерел водопостачання, що провокує ризики інфекційних захворювань та розвитку гіпоксії через наднормативний вміст нітратів.

Прямо пов'язати ті чи інші наслідки для здоров'я населення з впливом конкретних заходів з реалізації документів державного планування досить складно (так само, як і навпаки, довести відсутність такого зв'язку), оскільки, вплив на здоров'я часто неспецифічний і носить опосередкований характер, має пролонгований прояв, характеризується наявністю часового проміжку між моментом виникнення та проявом наслідків. Можуть спостерігатися кумулятивні ефекти, пов'язані з декількома видами господарської діяльності. Так, наприклад, захворювання дихальної системи можуть бути наслідками впливу як об'єктів житлово-комунального господарства, так і транспорту.

Вплив війни на довкілля: Війна призводить до негативних наслідків для навколишнього середовища. Наприклад, забруднення ґрунту, річок, знищення лісів, а також до шкоди для людей, які проти власної волі, але вимушені контактувати зі шкідливими речовинами. Новорайська громада протягом 8 місяців перебувала під російською окупацією, а наразі переважна її більшість перебуває в зоні активних бойових дій. Це одна із найбільш постраждалих від бойових дій та обстрілів деокупованих територій. Агресор завдав значних збитків житловому фонду, громадським будівлям, закладам освіти, культури, охорони здоров'я та об'єктам критичної інфраструктури. Внаслідок обстрілів пошкоджено або зруйновано 60% приватних будинків, 95% багатоквартирних житлових будинки, 95% навчальних закладів, 100% закладів охорони здоров'я. Заклади культури, освіти та медицини пошкоджені на 100%.

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ) ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2026-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ)

Після деокупації 11 листопада 2022 року територію ТГ було віднесено до території можливих бойових дій, але потім, так як громада прилегла до річки Дніпро (раніше до Каховського водосховища) наразі більша частина території громади віднесена до зони активних бойових дій. Спочатку деокупації майже вся територія була потенційно забруднена вибухонебезпечними предметами, але завдяки гуманітарному розмінуванню близько 60% території громади очищено від вибухонебезпечних предметів, з них 85% – сільськогосподарські угіддя. Випадки замінування земель та пошкодження об'єктів природно-заповідного фонду зареєстровані на сайті Мінприроди: <https://ecozaagroza.gov.ua/>. Планується продовжити роботи з розмінування території після припинення бойових дій, орієнтовний термін розмінування становить близько 20 років. Для цього в області створено центр розмінування. Наслідком такого стану речей буде обмеження можливості розвитку аграрного господарства до моменту розмінування сільськогосподарських угідь. Існуюча забрудненість територій вибухонебезпечними предметами унеможливує нормальну роботу суб'єктів господарювання. Крім того, під час окупації багато техніки було викрадено або знищено внаслідок бойових дій.

Наслідки бойових дій опосередковано впливають на екологічний стан громади та пов'язані зі специфікою використання річки Дніпро. Внаслідок війни екологічний стан річки Дніпро погіршується через знищення можливості очищення русла. Також внаслідок руйнування Каховської ГЕС та обміління Каховського водосховища, наразі немає можливості зрошувати сільськогосподарські землі, а відновлення може зайняти десятиліття після закінчення війни.

Наслідки повномасштабної війни будуть роками відчуватись людьми та природою — від забруднення водою до психологічного стану. Загалом, забруднення компонентів довкілля впливає на здоров'я населення шляхом загострення хронічних серцево-судинних хвороб, хвороб органів дихання, нервової системи, алергічним проявом тощо. Проте ці хвороби неспецифічні і можуть бути зумовлені й іншими чинниками, наприклад, курінням, або професійним впливом, значну роль при цьому може відігравати дія внутрішніх алергенів.

Міни та інші вибухонебезпечні предмети шкодять довкіллю багатьма способами, і ця шкода буде тривати десятки років, тому що об'єкти природно-заповідного фонду останні в черзі на розмінування. Світовий досвід показує, що досі не вдалось знешкодити всі вибухонебезпечні предмети, які ще залишились після Другої світової війни.

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ) ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2026-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ)

V. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ (У ТОМУ ЧИСЛІ, ПОВ'ЯЗАНІ З ЗАПОБІГАННЯМ НЕГАТИВНОГО ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ), ВСТАНОВЛЕНІ НА МІЖНАРОДНОМУ, ДЕРЖАВНОМУ ТА ІНШИХ РІВНЯХ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, А ТАКОЖ ШЛЯХИ ВРАХУВАННЯ ТАКИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ.

Стратегія розвитку Новорайської сільської територіальної громади на 2026–2027 роки (з перспективою до 2034 року) та План заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Новорайської сільської територіальної громади на 2026-2027 роки (з перспективою до 2034 року) розроблені з урахуванням вимог міжнародного, національного та регіонального законодавства у сфері охорони навколишнього природного середовища, забезпечення екологічної безпеки та охорони здоров'я населення.

Під час розробки проєкту Стратегії, Плану заходів та підготовки Звіту про стратегічну екологічну оцінку враховано вимоги Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» № 2354-VIII, Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища», Закону України «Про оцінку впливу на довкілля», Закону України «Про управління відходами», Земельного, Водного та Лісового кодексів України, а також інших нормативно-правових актів у сфері екологічної безпеки.

5.1. Міжнародні зобов'язання у сфері охорони довкілля

Стратегія розвитку Новорайської сільської територіальної громади та План заходів з реалізації враховує міжнародні зобов'язання України у сфері охорони довкілля та сталого розвитку, зокрема:

- Протокол про стратегічну екологічну оцінку до Конвенції Еспо;
- Директиву 2001/42/ЄС щодо оцінки впливу окремих планів і програм на довкілля;
- Паризьку кліматичну угоду;
- Рамкову конвенцію ООН про зміну клімату;
- Конвенцію про біологічне різноманіття;
- Бернську конвенцію;
- Рамсарську конвенцію;
- Конвенцію про охорону та використання транскордонних водотоків та міжнародних озер;
- Цілі сталого розвитку ООН, зокрема ЦСР 3, 6, 11, 13 та 15.

Врахування зазначених міжнародних зобов'язань здійснюється шляхом включення до Стратегії заходів, спрямованих на:

- покращення екологічного стану території громади;
- збереження природних екосистем та зелених насаджень;
- раціональне використання земельних і водних ресурсів;
- забезпечення належного поводження з відходами;
- адаптацію до змін клімату;
- підвищення рівня екологічної безпеки населення.

На виконання Бернської конвенції в Європі створена мережа територій особливого природоохоронного значення – Смарагдова мережа, важливих для збереження біорізноманіття в країнах Європи і деяких країнах Африки. Смарагдова мережа України є українською частиною Смарагдової мережі Європи, розробляється з 2009 року. В листопаді 2016 року було

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ) ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2026-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ)

затверджено першу версію Смарагдової мережі для України, яка потребує доопрацювання на основі наукових даних. На території Новорайської громади знаходяться лісові ділянки, які належать до території Смарагдової мережі. На території Новорайської сільської територіальної громади розташовані землі лісогосподарського призначення Качкарівського лісництва Філії «Південний лісовий офіс» ДП «Ліси України». Зазначені лісові масиви повністю входять до складу об'єкта Смарагдової мережі Європи «Каховське водосховище» (UA0000045) та частково інтегровані в межі об'єкта природно-заповідного фонду Національного природного парку «Кам'янська Січ». Беручи до уваги вищесказане, під час реалізації заходів Стратегії передбачається врахування вимог щодо збереження біорізноманіття, недопущення фрагментації природних територій та збереження природних оселищ.

Водно-болотні угіддя міжнародного значення, визначені Рамсарською конвенцією, у межах Новорайської територіальної громади відсутні.

5.2. Державні зобов'язання та їх врахування у Стратегії

Стратегія враховує положення:

- Закону України «Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року»;
- Стратегії реформування системи державного екологічного контролю на період до 2029 р;
- Водної стратегії України до 2050 року;
- Державної стратегії управління лісами України до 2035 року;
- Стратегії зрошення та дренажу в Україні до 2030 року;
- державної політики у сфері управління відходами та кліматичної політики.

Виконання зазначених зобов'язань забезпечується через реалізацію операційних цілей, завдань та місцевих проєктів Стратегії.

5.3. Врахування екологічних зобов'язань у стратегічних та операційних цілях Стратегії

Стратегічна ціль 1. Відродження та розвиток економіки громади

У межах операційної цілі 1.1 передбачено:

- виготовлення комплексного просторового плану території громади;
- формування брендингу громади.

Розроблення комплексного просторового плану забезпечить раціональне використання земель, врахування природоохоронних обмежень, функціональне зонування територій та дотримання санітарно-захисних зон відповідно до вимог містобудівного та природоохоронного законодавства.

У межах операційної цілі 1.2 передбачено:

- підтримку малого підприємництва та фермерства;
- сприяння будівництву млина, пекарні та кулінарного хабу в с. Новорайськ.

Реалізація зазначених проєктів здійснюватиметься з урахуванням вимог Законів України «Про оцінку впливу на довкілля», «Про охорону атмосферного повітря» та санітарного законодавства.

Стратегічна ціль 2. Сучасна інфраструктура, якісні послуги та захист довкілля

Операційна ціль 2.1 передбачає:

- ремонт та утримання доріг комунальної власності;

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ) ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2026-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ)

- забезпечення транспортного сполучення між населеними пунктами громади.

Реалізація заходів здійснюватиметься з урахуванням вимог щодо охорони атмосферного повітря, мінімізації шумового навантаження та дотримання екологічних норм під час проведення будівельних робіт.

Операційна ціль 2.2 безпосередньо спрямована на реалізацію державної екологічної політики та включає:

- озеленення території громади;
- впорядкування кладовищ;
- організацію системи збирання та вивезення твердих побутових відходів.

Зазначені заходи відповідають вимогам Закону України «Про управління відходами», сприяють покращенню санітарного стану території, збереженню ландшафтів та зниженню негативного впливу на довкілля.

Операційна ціль 2.3 передбачає:

- ремонт та реконструкцію мереж водопостачання;
- буріння нових свердловин;
- придбання спеціалізованої комунальної техніки.

Зазначені заходи відповідають вимогам Водного кодексу України, Водної стратегії України до 2050 року та спрямовані на забезпечення населення якісною питною водою і покращення санітарно-епідеміологічних умов проживання.

У межах операційної цілі 2.4 передбачено:

- облаштування ветеранського простору;
- створення меморіалів та пам'яток загиблим у війні.

Реалізація зазначених заходів забезпечує збереження культурної спадщини громади та формування безпечного соціального середовища.

Стратегічна ціль 3. Соціально орієнтована громада, згуртованість та людський капітал

Заходи з модернізації медичної інфраструктури, підтримки психоемоційного здоров'я населення, створення молодіжного простору «Кавун House», залучення молодих спеціалістів та розвитку кадрового потенціалу громади спрямовані на покращення умов життєдіяльності населення та зменшення негативного впливу соціальних факторів на здоров'я населення.

Стратегічна ціль 4. Безпека мешканців і мешканок та подолання наслідків окупації

У межах цієї стратегічної цілі передбачено:

- відновлення пошкоджених об'єктів освіти, медицини та адміністративної інфраструктури;
- гуманітарне розмінування території громади;
- будівництво укриттів;
- створення місцевої системи оповіщення;
- будівництво центру безпеки у селі Новорайськ.

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ) ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2026-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ)

Реалізація зазначених заходів сприятиме зниженню екологічних та техногенних ризиків, відновленню безпечного використання територій та покращенню умов проживання населення.

5.4. Шляхи врахування екологічних зобов'язань під час реалізації Стратегії

Для забезпечення виконання екологічних зобов'язань у процесі реалізації Стратегії передбачається:

- дотримання екологічних, санітарних та будівельних норм;
- проведення моніторингу стану довкілля;
- врахування результатів СЕО та процедур ОВД під час реалізації окремих проєктів;
- забезпечення раціонального використання земельних, водних та лісових ресурсів;
- впровадження заходів із благоустрою та озеленення;
- забезпечення належного поводження з відходами;
- залучення громадськості до обговорення екологічно значущих рішень;
- недопущення негативного впливу на території природно-заповідного фонду зокрема і на елементи Смарагдової мережі.

Отже, Стратегія розвитку Новорайської сільської територіальної громади на 2026–2027 роки (з перспективою до 2034 року) та Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Новорайської сільської територіальної громади на 2026-2027 роки (з перспективою до 2034 року) узгоджується з міжнародними, державними та регіональними зобов'язаннями у сфері охорони довкілля та забезпечує інтеграцію екологічних пріоритетів у процес стратегічного планування розвитку громади.

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ) ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2026-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ)

VI ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ВТОРИННИХ, КУМУЛЯТИВНИХ, СИНЕРГІЧНИХ, КОРОТКО-, СЕРЕДНЬО- ТА ДОВГОСТРОКОВИХ (1, 3-5 ТА 10-15 РОКІВ ВІДПОВІДНО, А ЗА НЕОБХІДНОСТІ – 50-100 РОКІВ), ПОСТІЙНИХ І ТИМЧАСОВИХ, ПОЗИТИВНИХ І НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ.

Відповідно до Методичних рекомендацій із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування, затверджених наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 10.08.2018 №296, наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, визначаються як будь-які ймовірні наслідки для атмосферного повітря, водних ресурсів, земель, клімату, біорізноманіття, населення, матеріальних активів, культурної спадщини та взаємодії цих факторів.

Вторинні наслідки реалізації Стратегії розвитку Новорайської сільської територіальної громади Плану заходів пов'язані із забезпеченням відкритості процесу стратегічного планування, залученням громадськості до прийняття управлінських рішень, підвищенням рівня екологічної свідомості населення та формуванням екологічно відповідальної поведінки.

Кумулятивні наслідки можуть виникати внаслідок тривалого впливу господарської діяльності на довкілля. Однак за умови дотримання природоохоронного законодавства, державних будівельних, санітарних та екологічних норм, реалізація Стратегії не призведе до понаднормативного забруднення атмосферного повітря, водних ресурсів чи ґрунтів.

Синергічні наслідки можуть проявлятися внаслідок взаємодії декількох факторів впливу. Водночас реалізація стратегічних та операційних цілей Стратегії спрямована на екологічно збалансований розвиток громади, модернізацію інфраструктури, покращення благоустрою, підвищення рівня безпеки населення та якості життя мешканців, що мінімізує ризики негативних синергічних ефектів.

Робоча група з СЕО здійснила експертну оцінку ймовірного впливу Стратегії на складовідовкілля відповідно до контрольного переліку питань, наведеного в таблиці 6.1.

Таблиця 6.1. Оцінка ймовірних наслідків для довкілля від реалізації Стратегії відповідно до контрольного переліку

Чи може реалізація Стратегії та Плану заходів спричинити:	Негативний вплив			Пом'якшення існуючої ситуації
	Так	Ймовірно	Ні	
АТМОСФЕРНЕ ПОВІТРЯ				
1. Збільшення викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел?			+	+
2. Збільшення викидів забруднюючих речовин від пересувних джерел?			+	+
3. Погіршення якості атмосферного повітря?			+	+
4. Появу джерел неприємних запахів?			+	+
5. Зміни повітряних потоків, вологості, температури або ж будь-які локальні чи регіональні зміни клімату?			+	
ВОДНІ РЕСУРСИ				
6. Збільшення обсягів скидів у поверхневі води?			+	
7. Будь-які зміни якості поверхневих вод (зокрема таких показників, як температура, розчинений кисень, прозорість, але не обмежуючись ними)?			+	+
8. Значне зменшення кількості вод, що використовуються для водопостачання населенню?			+	

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ) ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2026-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ)

9.	Збільшення навантаження на каналізаційні системи та погіршення якості очистки стічних вод?			+	+
10.	Появу загроз для людей і матеріальних об'єктів, пов'язаних з водою (зокрема таких, як паводки або підтоплення)?			+	+
11.	Зміни напрямів і швидкості течії поверхневих вод або зміни обсягів води будь-якого поверхневого водного об'єкту?			+	
12.	Порушення гідрологічного та гідрохімічного режиму малих річок регіону?			+	
13.	Зміни напряму або швидкості потоків підземних вод?			+	
14.	Зміни обсягів підземних вод (шляхом відбору чи скидів або ж шляхом порушення водоносних горизонтів)?			+	
15.	Забруднення підземних водоносних горизонтів?			+	
ВІДХОДИ					
16.	Збільшення кількості утворюваних твердих побутових відходів?		+		+
17.	Збільшення кількості утворюваних чи накопичених промислових відходів IV класу небезпеки?			+	
18.	Збільшення кількості відходів I-III класу небезпеки?			+	
19.	Спорудження екологічно небезпечних об'єктів поводження з відходами?			+	
20.	Утворення або накопичення радіоактивних відходів?			+	
ЗЕМЕЛЬНІ РЕСУРСИ ТА ҐРУНТИ					
21.	Порушення, переміщення, ущільнення ґрунтового шару?		+		
22.	Будь-яке посилення вітрової або водної ерозії ґрунтів?		+		
23.	Зміни в топографії або в характеристиках рельєфу?			+	
24.	Появу таких загроз, як землетруси, зсуви, селеві потоки, провали землі та інші подібні загрози через нестабільність літогенної основи або зміни геологічної структури?			+	
25.	Суттєві зміни в структурі земельного фонду, чинній або планованій практиці використання земель?		+		
26.	Виникнення конфліктів між ухваленими цілями стратегії та цілями місцевих громад?			+	
КЛІМАТ					
27.	Збільшення обсягу викидів парникових газів?			+	+
БІОРИЗНОМАНІТТЯ ТА ОЗЕЛЕНЕННЯ					
28.	Негативний вплив на об'єкти природно-заповідного фонду та Смарагдової мережі (зменшення площ, початок небезпечної діяльності у безпосередній близькості або на їх території тощо)?			+	+

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ) ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2026-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ)

29.	Зміни у кількості видів рослин або тварин, їхній чисельності або територіальному представництві?			+	
30.	Збільшення площ зернових культур або сільськогосподарських угідь в цілому?			+	
31.	Порушення або деградацію середовищ існування диких видів тварин?			+	
КУЛЬТУРНА СПАДЩИНА ТА ГРОМАДСЬКИЙ ПРОСТІР					
32.	Будь-який вплив на наявні об'єкти історико-культурної спадщини?			+	+
33.	Інші негативні впливи на естетичні показники об'єктів довкілля (перепони для публічного огляду мальовничих краєвидів, появу естетично неприйнятних місць, руйнування пам'ятників природи тощо)?			+	+
НАСЕЛЕННЯ ТА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ					
34.	Зміни в локалізації, розміщенні, щільності та зростанні кількості населення будь-якої території?			+	+
35.	Вплив на нинішній стан забезпечення житлом або виникнення нових потреб у житлі?			+	+
36.	Суттєвий вплив на нинішню транспортну систему? Зміни в структурі транспортних потоків?			+	+
37.	Необхідність будівництва нових об'єктів для забезпечення транспортних сполучень?			+	+
38.	Потреби в нових або суттєвий вплив на наявні комунальні послуги?			+	+
39.	Появу будь-яких реальних або потенційних загроз для здоров'я людей?			+	+
ЕКОЛОГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА МОНІТОРИНГ					
40.	Послаблення правових і економічних механізмів контролю в галузі екологічної безпеки?			+	
41.	Погіршення екологічного моніторингу?			+	
42.	Усунення наявних механізмів впливу органів місцевого самоврядування на процеси техногенного навантаження?			+	
43.	Стимулювання розвитку екологічно небезпечних галузей виробництва?			+	
ІНШЕ					
44.	Підвищення рівня використання будь-якого виду природних ресурсів?			+	+
45.	Суттєве вилучення будь-якого невідновного ресурсу?			+	
46.	Збільшення споживання значних обсягів палива або енергії?			+	+
47.	Суттєве порушення якості природного середовища?			+	
48.	Появу можливостей досягнення короткотермінових цілей, які ускладнюватимуть досягнення довготривалих цілей у майбутньому?			+	
49.	Такі впливи на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності здатні викликати значний негативний екологічний ефект, що			+	

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ) ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2026-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ)

матиме значний негативний прямий або опосередкований вплив на добробут людей?				
---	--	--	--	--

Керуючись сформульованим стратегічним баченням розвитку Новорайської сільської територіальної громади, стратегічними та операційними цілями, та на основі оцінок, представлених в табл. 6.1, можна зробити наступні висновки щодо ймовірних наслідків для довкілля від реалізації Стратегії.

Атмосферне повітря.

Реалізація Стратегічної цілі 1 «Відродження та розвиток економіки громади» та Стратегічної цілі 2 «Сучасна інфраструктура, якісні послуги та захист довкілля» матиме переважно позитивний вплив на стан атмосферного повітря.

Операційна ціль 1.1 «Покращення інвестиційного клімату для економічного відродження громади», зокрема завдання щодо виготовлення комплексного просторового плану території громади, сприятиме впорядкуванню територіального розвитку та раціональному плануванню функціонального використання земель, що дозволить мінімізувати ризики хаотичної забудови та несанкціонованого розміщення потенційних джерел забруднення.

Реалізація завдання 1.2.2.1 «Сприяння в будівництві млина, пекарні та кулінарного хабу» може супроводжуватись незначним короткостроковим впливом на атмосферне повітря під час проведення будівельних робіт та експлуатації об'єктів. Водночас за умови дотримання екологічних, санітарних та технологічних вимог негативний вплив матиме локальний і допустимий характер.

Операційна ціль 2.1 «Розвиток дорожньої та транспортної інфраструктури», зокрема реалізація заходів із ремонту та утримання доріг комунальної власності, а також забезпечення транспортного сполучення між населеними пунктами громади, сприятиме оптимізації транспортних потоків, зменшенню пилового забруднення та покращенню умов пересування населення.

Операційна ціль 2.2 «Покращення екологічної ситуації в громаді» через реалізацію заходів із озеленення території громади, благоустрою та впорядкування територій позитивно впливатиме на мікроклімат та якість атмосферного повітря.

Короткострокові негативні наслідки можуть виникати під час проведення будівельно-ремонтних робіт, однак вони матимуть тимчасовий характер і не призведуть до суттєвого погіршення стану атмосферного повітря.

Водні ресурси.

Реалізація Стратегічної цілі 2 матиме позитивний вплив на стан водних ресурсів громади.

Операційна ціль 2.3 «Покращення умов надання послуг ЖКГ, культури та благоустрою території», а саме завдання 2.3.1.1 щодо забезпечення населення якісною питною водою шляхом ремонту, реконструкції мереж водопостачання та буріння нових свердловин, сприятиме покращенню якості водопостачання, зменшенню втрат води та підвищенню санітарно-епідеміологічної безпеки.

Реалізація заходів із впорядкування системи поводження із твердими побутовими відходами (завдання 2.2.2.1) дозволить зменшити ризики забруднення поверхневих і підземних вод фільтрами та несанкціонованими місцями накопичення відходів.

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ) ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2026-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ)

Стратегія не передбачає реалізації заходів, які можуть призвести до значного збільшення обсягів скидів забруднюючих речовин у поверхневі води або порушення гідрологічного режиму території.

Земельні ресурси та ґрунти.

Реалізація Стратегії загалом матиме позитивний вплив на стан земельних ресурсів громади.

Виготовлення комплексного просторового плану території громади (1.1.1.1) сприятиме впорядкуванню землекористування, визначенню функціонального призначення територій та раціональному використанню земельних ресурсів.

Заходи з благоустрою території, озеленення громади, впорядкування кладовищ та покращення системи поводження з відходами дозволять зменшити рівень засмічення територій та покращити санітарний стан земель.

Певний тимчасовий негативний вплив на ґрунти може виникати під час реалізації інфраструктурних та будівельних проєктів, зокрема ремонту доріг, реконструкції об'єктів соціальної інфраструктури, будівництва укриттів та центру безпеки. Такі впливи матимуть локальний та короткостроковий характер.

Виникнення небезпечних геологічних процесів, зсувів, провалів або суттєвого порушення рельєфу території не прогнозується.

Відходи.

Реалізація операційної цілі 2.2.2 «Покращення функціонування системи поводження із твердими побутовими відходами» матиме суттєвий позитивний вплив на довкілля.

Впорядкування системи збирання та вивезення твердих побутових відходів на спеціально відведені та облаштовані місця сприятиме:

- зменшенню кількості несанкціонованих сміттєзвалищ;
- покращенню санітарного стану територій;
- зниженню ризиків забруднення ґрунтів і водних ресурсів;
- підвищенню рівня екологічної культури населення.

Під час реалізації окремих інфраструктурних проєктів можливе тимчасове збільшення обсягів будівельних відходів, однак за умови належного поводження вони не матимуть значного негативного впливу.

Кліматичні умови.

Реалізація Стратегії не передбачає створення екологічно небезпечних виробництв або діяльності, що може призвести до значного збільшення викидів парникових газів.

Водночас модернізація інфраструктури, впорядкування території громади, озеленення та покращення системи надання житлово-комунальних послуг сприятимуть формуванню більш екологічно збалансованого середовища.

Негативний вплив на кліматичні умови та мікроклімат території громади не прогнозується.

Біорізноманіття та озеленення.

Операційна ціль 2.2.1 «Покращення естетичного вигляду території громади», зокрема реалізація проєкту з озеленення громади, позитивно впливатиме на стан біорізноманіття та екологічний стан території.

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ) ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2026-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ)

Реалізація Стратегії не передбачає діяльності, яка може призвести до знищення природних оселищ, скорочення чисельності видів флори та фауни або негативного впливу на об'єкти природно-заповідного фонду.

Озеленення території сприятиме:

- покращенню естетичного вигляду населених пунктів;
- зменшенню пилового навантаження;
- підвищенню рівня комфортності проживання населення.

Культурна спадщина та громадський простір.

Реалізація операційної цілі 2.4 «Розвиток культурного та освітнього середовища» матиме позитивний соціальний та культурний вплив.

Створення меморіалів і пам'яток загиблим у війні мешканцям громади, облаштування ветеранського простору, створення молодіжного простору «Кавун House» сприятимуть зміцненню громадської згуртованості, формуванню національної пам'яті та розвитку соціальної інтеграції.

Негативного впливу на об'єкти культурної спадщини не прогнозується.

Населення та здоров'я населення

Реалізація Стратегічної цілі 3 «Соціально орієнтована громада, згуртованість та людський капітал» матиме суттєвий позитивний вплив на здоров'я населення та якість життя мешканців громади.

Модернізація медичної інфраструктури, приведення закладів охорони здоров'я до сучасних вимог та створення умов для залучення медичних працівників сприятимуть:

- покращенню доступу населення до медичних послуг;
- підвищенню якості медичного обслуговування;
- покращенню показників громадського здоров'я.

Реалізація проєктів зі створення молодіжного простору, підтримки психоемоційного стану населення, розвитку спортивної інфраструктури та активних парків матиме позитивний вплив на психічне та фізичне здоров'я населення.

Операційна ціль 4.2 «Підвищення рівня громадської безпеки на території громади», зокрема заходи щодо гуманітарного розмінування, будівництва укриттів та системи оповіщення, сприятимуть підвищенню рівня безпеки населення та зниженню ризиків надзвичайних ситуацій.

Відновлення інфраструктури та безпека

Реалізація Стратегічної цілі 4 «Безпека мешканців і мешканок та подолання наслідків окупації» матиме довгостроковий позитивний вплив на соціально-економічний розвиток громади.

Відбудова закладів освіти, медицини, адміністративних будівель та об'єктів соціальної інфраструктури сприятиме:

- покращенню умов надання публічних послуг;
- підвищенню якості життя населення;
- відновленню функціонування громади після наслідків збройної агресії.

Тимчасові негативні впливи можливі під час будівельних робіт і пов'язані з утворенням шуму, пилу та будівельних відходів.

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ) ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2026-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ)

Екологічне управління та моніторинг

Стратегія не передбачає послаблення механізмів екологічного контролю або стимулювання екологічно небезпечних видів діяльності.

Навпаки, реалізація заходів Стратегії сприятиме:

- підвищенню рівня екологічної свідомості населення;
- покращенню системи благоустрою;
- удосконаленню поводження з відходами;
- розвитку безпечного життєвого середовища.

Висновок

Реалізація Стратегії розвитку Новорайської сільської територіальної громади та Плану заходів матиме переважно позитивний вплив на стан довкілля та здоров'я населення.

Короткострокові негативні впливи матимуть локальний та тимчасовий характер і виникатимуть переважно під час проведення будівельно-ремонтних робіт. За умови дотримання вимог природоохоронного законодавства, державних будівельних норм та санітарних вимог такі впливи не матимуть суттєвого характеру.

Середньо- та довгострокові наслідки реалізації Стратегії оцінюються як позитивні та пов'язані з:

- покращенням екологічного стану території;
- розвитком інфраструктури громади;
- підвищенням рівня безпеки населення;
- покращенням якості житлово-комунальних, медичних та соціальних послуг;
- формуванням комфортного та безпечного середовища проживання;
- відновленням території після наслідків збройної агресії.

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ) ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2026-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ)

VII. ЗАХОДИ, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ ВЖИТИ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ, ЗМЕНШЕННЯ ТА ПОМ'ЯКШЕННЯ НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ.

Реалізація Стратегії розвитку Новорайської сільської територіальної громади та Плану заходів передбачає виконання програмних заходів і проєктів, пов'язаних із відновленням інфраструктури, модернізацією житлово-комунального господарства, розвитком транспортної мережі, благоустроєм територій, покращенням системи поводження з відходами, забезпеченням населення якісною питною водою, а також створенням безпечного життєвого середовища.

Виконання зазначених заходів є важливою складовою формування екологічно безпечного середовища життєдіяльності мешканців і мешканок громади, забезпечення сталого використання природних ресурсів та підвищення рівня екологічної безпеки території.

З метою запобігання, зменшення та пом'якшення можливих негативних наслідків реалізації Стратегії передбачається реалізація комплексу природоохоронних, організаційних, технічних та управлінських заходів у розрізі основних компонентів довкілля.

Атмосферне повітря

Для запобігання та зменшення негативного впливу на атмосферне повітря під час реалізації Стратегії передбачається:

- дотримання екологічних вимог під час проведення будівельних, ремонтних та відновлювальних робіт;
- використання сучасної техніки та обладнання із зниженими показниками викидів забруднюючих речовин;
- проведення заходів із озеленення території громади відповідно до завдання 2.2.1.2 «Озеленення громади»;
- здійснення благоустрою територій населених пунктів;
- належне утримання дорожньої інфраструктури з метою зменшення пилового навантаження;
- впровадження енергоефективних заходів під час реконструкції та модернізації об'єктів інфраструктури;
- контроль технічного стану спеціальної комунальної техніки.

Тимчасові негативні впливи, пов'язані із шумом та утворенням пилу під час будівельних робіт, передбачається мінімізувати шляхом дотримання технологічних вимог та режимів виконання робіт.

Водні ресурси

Для охорони водних ресурсів та недопущення їх забруднення передбачається:

- реалізація заходів із забезпечення населення якісною питною водою відповідно до проєкту 2.3.1.1;
- проведення ремонту та реконструкції мереж водопостачання;
- облаштування та належне утримання свердловин;
- дотримання санітарних зон навколо джерел водопостачання;
- впорядкування системи поводження із твердими побутовими відходами для запобігання потраплянню фільтрату у ґрунті та поверхневі води;
- недопущення несанкціонованого складування відходів;
- контроль за дотриманням екологічних вимог під час виконання будівельних робіт;
- раціональне використання водних ресурсів.

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ) ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2026-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ)

Під час реалізації інфраструктурних проєктів передбачається забезпечення заходів щодо недопущення забруднення водних об'єктів паливно-мастильними матеріалами та будівельними відходами.

Земельні ресурси та ґрунти

Для збереження земельних ресурсів та мінімізації негативного впливу на ґрунти передбачається:

- раціональне планування використання територій у межах виготовлення комплексного просторового плану території громади;
- дотримання вимог земельного та природоохоронного законодавства під час реалізації інфраструктурних проєктів;
- рекультивация та благоустрій територій після завершення будівельних робіт;
- недопущення засмічення земель будівельними та побутовими відходами;
- проведення заходів з озеленення та благоустрою;
- впорядкування кладовищ населених пунктів громади;
- організація належного збирання та вивезення твердих побутових відходів;
- мінімізація площ порушення ґрунтового покриву під час проведення будівельних робіт.

Поводження з відходами

Для покращення системи поводження з відходами та зменшення негативного впливу на довкілля передбачається:

- реалізація проєкту 2.2.2.1 щодо впорядкування збирання та вивезення твердих побутових відходів;
- організація централізованого вивезення відходів;
- ліквідація стихійних сміттєзвалищ;
- облаштування спеціально відведених місць для накопичення відходів;
- проведення інформаційно-просвітницької роботи серед населення щодо належного поводження з відходами;
- контроль за дотриманням правил благоустрою територій громади;
- забезпечення належного поводження з будівельними відходами, які утворюватимуться під час відновлення інфраструктури.

Біорізноманіття та озеленення

Для збереження та покращення стану зелених насаджень і біорізноманіття передбачається:

- реалізація заходів із озеленення громади;
- збереження існуючих зелених насаджень під час виконання будівельних робіт;
- благоустрій громадських просторів;
- недопущення пошкодження дерев та зелених зон;
- врахування екологічних вимог під час планування територій;
- підтримання належного санітарного стану території громади.

Населення та здоров'я населення

Для запобігання негативному впливу на здоров'я населення під час реалізації Стратегії передбачається:

- забезпечення дотримання санітарно-гігієнічних вимог під час проведення будівельних та ремонтних робіт;

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ) ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2026-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ)

- модернізація закладів охорони здоров'я відповідно до сучасних вимог;
- створення умов для доступності медичних послуг;
- розвиток спортивної та рекреаційної інфраструктури;
- створення безпечних умов проживання населення;
- облаштування укриттів та розвиток системи оповіщення;
- проведення гуманітарного розмінування території громади;
- підтримка психоемоційного стану населення;
- створення безпечних громадських просторів для молоді, ветеранів та мешканців громади.

Культурна спадщина та громадський простір

Для збереження культурного середовища та формування комфортного громадського простору передбачається:

- врахування вимог охорони культурної спадщини під час проведення будівельних робіт;
- благоустрій територій населених пунктів;
- створення меморіалів та пам'ятних місць із дотриманням архітектурних і екологічних вимог;
- розвиток громадських просторів та об'єктів соціальної інфраструктури;
- забезпечення доступності об'єктів соціальної сфери для мешканців громади.

Екологічне управління та моніторинг

Для забезпечення екологічної безпеки та контролю за станом довкілля передбачається:

- дотримання вимог природоохоронного законодавства України;
- здійснення моніторингу стану довкілля під час реалізації проєктів Стратегії;
- врахування результатів стратегічної екологічної оцінки під час реалізації заходів;
- проведення оцінки впливу на довкілля у випадках, передбачених законодавством;
- забезпечення громадського обговорення екологічно значущих рішень;
- підвищення рівня екологічної свідомості населення;
- залучення громадськості до процесів екологічного управління.

Загальний висновок

Передбачені Стратегією розвитку Новорайської сільської територіальної громади та Планом заходів з реалізації Стратегії, дії орієнтовані на забезпечення збалансованого соціально-економічного розвитку території, покращення екологічного стану громади, підвищення рівня безпеки населення та якості життя мешканців.

За умови дотримання природоохоронних, санітарних, будівельних та екологічних вимог реалізація Стратегії не спричинить значного негативного впливу на довкілля та здоров'я населення. Можливі тимчасові негативні впливи матимуть локальний характер і будуть мінімізовані шляхом реалізації передбачених природоохоронних заходів.

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ) ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2026-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ)

VIII. ОБГРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ВИПРАВДАНИХ АЛЬТЕРНАТИВ, ЩО РОЗГЛЯДАЄСЯ, ОПИС СПОСОБУ, В ЯКИЙ ЗДІЙСНЮВАЛАСЯ СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА, У ТОМУ ЧИСЛІ БУДЬ-ЯКІ УСКЛАДНЕННЯ

Під час підготовки Стратегії розвитку Новорайської сільської територіальної громади та Плану заходів з перспективою до 2034 року було розглянуто декілька можливих сценаріїв розвитку території громади з урахуванням сучасних безпекових, соціально-економічних, демографічних та екологічних викликів.

Сценарний підхід застосовувався з метою визначення найбільш обґрунтованої моделі розвитку громади в умовах високого рівня невизначеності, спричиненого наслідками збройної агресії російської федерації проти України, демографічними змінами, обмеженістю фінансових ресурсів та необхідністю відновлення інфраструктури.

У межах стратегічного планування було розглянуто три основні альтернативні сценарії розвитку:

- оптимістичний;
- песимістичний;
- реалістичний.

Оптимістичний сценарій

Оптимістичний сценарій передбачає формування сприятливих зовнішніх умов розвитку, зокрема:

- повне припинення воєнних дій;
- стабілізацію безпекової ситуації;
- активне залучення міжнародної фінансової допомоги;
- масштабне відновлення інфраструктури;
- значне зростання інвестиційної активності;
- швидке економічне відновлення держави та регіону.

За такого сценарію Новорайська територіальна громада отримує можливість динамічного розвитку, модернізації інфраструктури, активного розвитку підприємництва, аграрного сектору, переробної промисловості та сфери послуг.

Разом із тим, реалізація оптимістичного сценарію залежить від значної кількості зовнішніх чинників, які на момент розроблення Стратегії не можуть бути гарантованими або повністю контрольованими на місцевому рівні. З огляду на це, даний сценарій розглядався як бажаний, проте менш імовірний у коротко- та середньостроковій перспективі.

Песимістичний сценарій

Песимістичний сценарій передбачає:

- тривале збереження воєнних ризиків;
- погіршення безпекової ситуації;
- скорочення міжнародної підтримки;
- поглиблення демографічної кризи;
- економічну стагнацію;
- подальший відтік населення;
- обмеження фінансових можливостей для відновлення території.

У межах такого сценарію розвиток громади характеризувався б деградацією інфраструктури, зниженням інвестиційної активності, погіршенням якості публічних послуг та посиленням соціально-економічних проблем.

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ) ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2026-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ)

Песимістичний сценарій не був обраний як базовий, оскільки його реалізація не забезпечує досягнення стратегічного бачення громади та суперечить принципам сталого розвитку, закладеним у Стратегії.

Реалістичний сценарій

Найбільш обґрунтованим і ймовірним для Новорайської територіальної громади визначено реалістичний сценарій розвитку.

Він передбачає:

- поступову стабілізацію безпекової ситуації;
- продовження міжнародної підтримки України;
- поетапне відновлення інфраструктури;
- поступове відновлення економіки;
- часткове повернення населення;
- розвиток малого та середнього підприємництва;
- збереження ролі аграрного сектору як базової складової економіки громади.

У межах цього сценарію передбачається помірне, але стабільне соціально-економічне зростання громади, модернізація інфраструктури, покращення якості публічних послуг та підвищення рівня безпеки населення.

Вибір активної моделі розвитку громади

У процесі підготовки Стратегії також розглядалися альтернативні моделі поведінки громади:

- пасивна;
- інертна;
- активна.

Новорайська територіальна громада обрала активну модель розвитку, яка передбачає:

- проактивне управління розвитком території;
- ефективне використання внутрішнього потенціалу громади;
- залучення інвестицій, грантових та міжнародних ресурсів;
- підтримку місцевого підприємництва;
- розвиток людського капіталу;
- відновлення та модернізацію інфраструктури;
- впровадження сучасних управлінських та цифрових рішень.

Саме активна модель поведінки дозволяє трансформувати реалістичний сценарій у стримано-оптимістичний сценарій розвитку, який визначено стратегічним орієнтиром Стратегії розвитку Новорайської територіальної громади до 2034 року.

Обґрунтування вибору стратегічного варіанту

Обраний сценарій розвитку громади відповідає:

- принципам сталого розвитку;
- державній регіональній політиці;
- цілям екологічної безпеки;
- потребам відновлення території після наслідків збройної агресії;
- необхідності підвищення якості життя населення.
- Стратегія орієнтована на:
  - відновлення та розвиток економіки громади;
  - модернізацію комунальної та соціальної інфраструктури;

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ) ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2026-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ)

- покращення екологічної ситуації;
- забезпечення безпеки населення;
- розвиток людського капіталу;
- підвищення інституційної спроможності громади.

Враховуючи результати аналізу, саме стримано-оптимістичний сценарій на основі реалістичного сценарію та активної моделі розвитку визначено найбільш збалансованою та виправданою альтернативою.

Опис способу здійснення стратегічної екологічної оцінки

Стратегічна екологічна оцінка Стратегії розвитку Новорайської сільської територіальної громади та Плану заходів здійснювалася відповідно до:

- Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку»;
- Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища»;
- Методичних рекомендацій із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування, затверджених наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 10.08.2018 №296;

- інших нормативно-правових актів у сфері охорони довкілля та стратегічного планування.

У процесі проведення СЕО було здійснено:

- аналіз поточного стану довкілля та природних ресурсів громади;
- аналіз тенденцій соціально-економічного розвитку;
- оцінку потенційних екологічних наслідків реалізації Стратегії та Плану заходів;
- оцінку впливу на здоров'я населення;
- аналіз ризиків для атмосферного повітря, водних ресурсів, земель, біорізноманіття та населення;
- оцінку кумулятивних, вторинних та синергічних наслідків;
- аналіз відповідності стратегічних та операційних цілей принципам екологічної безпеки та сталого розвитку;
- розроблення заходів щодо запобігання, зменшення та пом'якшення можливих негативних наслідків.

Під час здійснення СЕО використовувалися:

- статистичні дані;
- офіційні матеріали органів державної влади та місцевого самоврядування;
- аналітичні матеріали;
- результати консультацій із заінтересованими сторонами;
- матеріали стратегічного планування громади.

Процес підготовки Стратегії та СЕО здійснювався із забезпеченням принципів відкритості та участі громадськості.

Ускладнення, що виникали під час здійснення СЕО

Під час проведення стратегічної екологічної оцінки виникали окремі ускладнення, пов'язані з:

- наслідками воєнних дій та безпековими обмеженнями;
- обмеженим доступом до частини актуальної статистичної інформації;
- динамічністю соціально-економічної ситуації;
- високим рівнем невизначеності щодо довгострокових прогнозів розвитку;
- складністю прогнозування демографічних процесів та міграції населення;
- обмеженістю даних щодо окремих екологічних показників у післявоєнний період.

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ) ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2026-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ)

Крім того, значний вплив на формування прогнозів має безпекова ситуація в регіоні, яка може змінюватися під впливом зовнішніх факторів.

Незважаючи на зазначені ускладнення, наявний обсяг інформації був достатнім для здійснення комплексної стратегічної екологічної оцінки Стратегії розвитку Новорайської сільської територіальної громади, Плану заходів та визначення основних екологічних ризиків і напрямів їх мінімізації.

Висновок

У результаті проведення стратегічної екологічної оцінки встановлено, що обраний стримано-оптимістичний сценарій розвитку Новорайської територіальної громади є найбільш обґрунтованою альтернативою з урахуванням сучасних викликів, ресурсного потенціалу громади та принципів сталого розвитку.

Реалізація Стратегії та Плану заходів за умови дотримання природоохоронного законодавства та впровадження передбачених природоохоронних заходів не повинна спричинити значних негативних наслідків для довкілля та здоров'я населення, а її впровадження сприятиме підвищенню рівня екологічної безпеки, покращенню якості життя населення та відновленню території громади.

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ) ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2026-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ)

ІХ. ЗАХОДИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ

Обов'язковою складовою процесу реалізації Стратегії розвитку Новорайської сільської територіальної громади до 2034 року та Плану заходів з реалізації цієї Стратегії є здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, а також своєчасне виявлення, запобігання, зменшення та пом'якшення можливих негативних наслідків реалізації Стратегії.

Моніторинг здійснюється відповідно до:

- Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку»;
- Порядку здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16.12.2020 №1272;
- законодавства України у сфері охорони навколишнього природного середовища та охорони здоров'я населення.

Стратегічна екологічна оцінка не завершується затвердженням Стратегії розвитку Новорайської сільської територіальної громади та Плану заходів. Значущі наслідки для довкілля та здоров'я населення повинні відстежуватись протягом усього періоду реалізації Стратегії, що дозволить своєчасно виявляти можливі негативні тенденції та вживати необхідних заходів реагування.

Моніторинг наслідків реалізації Стратегії спрямований на:

- оцінку ефективності реалізації стратегічних та операційних цілей;
- контроль впливу реалізації заходів Стратегії на стан довкілля;
- оцінку впливу на здоров'я населення та безпеку життєдіяльності;
- виявлення непередбачених негативних наслідків;
- забезпечення екологічної безпеки території громади;
- удосконалення системи управління розвитком громади.

Відстеження екологічних та соціальних показників здійснюватиметься структурними підрозділами Новорайської сільської ради, комунальними підприємствами, закладами охорони здоров'я та іншими відповідальними суб'єктами у межах їх повноважень.

Атмосферне повітря та клімат

Моніторинг впливу реалізації Стратегії на стан атмосферного повітря та кліматичні умови передбачає відстеження таких показників:

- площа озелених та благоустроєних територій громади, га;
- кількість реалізованих заходів з озеленення території громади;
- протяжність відремонтованого дорожнього покриття, км;
- кількість модернізованих об'єктів комунальної інфраструктури;
- кількість одиниць придбаної спеціальної комунальної техніки;
- кількість пожеж в екосистемах та випадків займання сухої рослинності;
- кількість облаштованих громадських просторів та місць дозвілля;
- рівень енергоефективності об'єктів комунальної власності.

Моніторинг зазначених показників дозволить оцінити ефективність заходів із благоустрою, модернізації інфраструктури та покращення екологічного стану території громади.

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ) ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2026-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ)

Водні ресурси

Для оцінки впливу реалізації Стратегії на водні ресурси передбачається здійснення моніторингу таких показників:

- відсоток населення, забезпеченого якісним централізованим водопостачанням;
- кількість проведених ремонтів та реконструкцій мереж водопостачання;
- кількість облаштованих або відновлених свердловин;
- рівень втрат води у мережах водопостачання;
- кількість аварійних ситуацій на мережах водопостачання;
- якість питної води відповідно до санітарних норм;
- кількість населених пунктів, охоплених заходами з модернізації систем водопостачання.

Моніторинг зазначених показників дозволить оцінити рівень ефективності реалізації заходів щодо забезпечення населення якісною питною водою та захисту водних ресурсів.

Земельні ресурси та благоустрій

Для оцінки впливу реалізації Стратегії на земельні ресурси та стан території громади здійснюватиметься моніторинг таких показників:

- площа впорядкованих та благоустроєних територій;
- кількість ліквідованих несанкціонованих сміттєзвалищ;
- кількість упорядкованих кладовищ на території громади;
- площа озеленених територій;
- кількість проведених заходів із благоустрою;
- кількість випадків засмічення територій громади;
- рівень забезпечення населених пунктів послугами благоустрою.

Відстеження зазначених показників дозволить оцінити ефективність реалізації заходів із покращення санітарного стану території громади та раціонального використання земельних ресурсів.

Відходи

Моніторинг у сфері поводження з відходами передбачає відстеження таких показників:

- обсяг утворення твердих побутових відходів на території громади;
- частка населення, охопленого послугами з вивезення ТПВ;
- кількість облаштованих місць збору твердих побутових відходів;
- кількість ліквідованих стихійних сміттєзвалищ;
- кількість проведених інформаційно-просвітницьких заходів щодо поводження з відходами;

відходами;

- кількість мешканців, охоплених екологічними просвітницькими заходами;
- кількість укладених договорів на вивезення твердих побутових відходів;
- кількість одиниць спеціальної техніки, залученої до системи поводження з відходами.

Моніторинг зазначених показників сприятиме оцінці ефективності функціонування системи поводження з відходами та покращення санітарного стану громади.

Біорізноманіття та озеленення

Для оцінки стану зелених насаджень та біорізноманіття передбачається здійснення моніторингу таких показників:

- кількість висаджених дерев, кущів та інших зелених насаджень;
- кількість проведених заходів із благоустрою парків, скверів та громадських просторів;

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ) ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2026-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ)

- площа нових озелених територій;
- кількість заходів з догляду за зеленими насадженнями;
- кількість ліквідованих аварійних та сухостійних дерев;
- санітарний стан зелених зон громади.

Здоров'я населення та безпека життєдіяльності

Моніторинг впливу реалізації Стратегії на здоров'я населення та безпеку передбачає відстеження таких показників:

- чисельність населення громади;
- природний приріст (скорочення) населення;
- рівень міграції населення;
- кількість звернень мешканців до закладів охорони здоров'я;
- рівень забезпечення населення медичними послугами;
- кількість модернізованих закладів охорони здоров'я;
- частка населення, що уклала декларації з лікарями;
- кількість облаштованих укриттів;
- кількість об'єктів, забезпечених системою оповіщення;
- площа територій, обстежених та очищених у межах гуманітарного розмінування;
- кількість проведених заходів із підтримки психоемоційного стану населення;
- рівень забезпечення населення безпечними громадськими просторами.

Соціальна інфраструктура та якість життя

Для оцінки впливу реалізації Стратегії на якість життя населення здійснюватиметься моніторинг таких показників:

- кількість відновлених або реконструйованих об'єктів соціальної інфраструктури;
- кількість відремонтованих закладів освіти;
- кількість модернізованих адміністративних будівель;
- рівень доступності публічних послуг;
- кількість створених громадських просторів;
- кількість молодіжних, ветеранських та спортивних просторів;
- рівень забезпечення транспортним сполученням населених пунктів громади.

Інформаційна відкритість та екологічне управління

Для оцінки ефективності екологічного управління та інформування населення передбачається моніторинг таких показників:

- кількість оприлюднених інформаційних матеріалів екологічного спрямування;
- кількість громадських обговорень екологічних питань;
- рівень доступності екологічної інформації для населення;
- кількість екологічних просвітницьких заходів;
- кількість звернень громадян щодо екологічних питань.

Організація моніторингу та оприлюднення результатів

Результати моніторингу наслідків реалізації Стратегії розвитку Новорайської сільської територіальної громади та Плану заходів оприлюднюються на офіційному вебсайті Новорайської сільської ради не рідше одного разу на рік протягом строку реалізації Стратегії та протягом одного року після завершення строку її дії.

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ) ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2026-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ)

У разі виявлення під час здійснення моніторингу негативних наслідків для довкілля або здоров'я населення, які не були передбачені Звітом про стратегічну екологічну оцінку, Новорайська сільська рада вживатиме заходів щодо:

- усунення виявлених негативних наслідків;
- зменшення рівня екологічних ризиків;
- запобігання виникненню подібних наслідків у майбутньому;
- внесення змін до Стратегії розвитку громади у разі необхідності.

У випадку внесення змін до Стратегії розвитку Новорайської сільської територіальної громади та Плану заходів такі зміни підлягатимуть стратегічній екологічній оцінці відповідно до вимог чинного законодавства України.

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ) ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2026-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ)

Х. ОПИС ЙМОВІРНИХ ТРАНСКОРДОННИХ НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ.

Стратегія розвитку Новорайської сільської територіальної громади на 2026 – 2027 роки (з перспективою до 2034 року) Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Новорайської сільської територіальної громади на 2026-2027 роки (з перспективою до 2034 року) не містить конкретних проєктів здійснення господарської діяльності, які можуть мати значний вплив на довкілля сусідніх держав, і які потребують надання документів дозвільного характеру на їх провадження. Відтак стратегічна екологічна оцінка Стратегії розвитку Новорайської сільської територіальної громади на 2026 – 2027 роки (з перспективою до 2034 року) не передбачає проведення транскордонних консультацій щодо ймовірних наслідків від її реалізації для довкілля, в тому числі здоров'я населення, сусідніх держав.

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ) ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2026-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ)

XI. РЕЗЮМЕ ІНФОРМАЦІЇ НЕТЕХНІЧНОГО ХАРАКТЕРУ, РОЗРАХОВАНЕ НА ШИРОКУ АУДИТОРІЮ

1. Стратегія розвитку Новорайської сільської територіальної громади на 2026 – 2027 роки (з перспективою до 2034 року) Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Новорайської сільської територіальної громади на 2026-2027 роки (з перспективою до 2034 року) спрямовані на забезпечення збалансованого соціально-економічного розвитку громади в умовах післявоєнного відновлення, підвищення рівня безпеки населення, розвитку інфраструктури, підтримки економіки та покращення якості життя мешканців і мешканок громади. Стратегія ґрунтується на принципах сталого розвитку, раціонального використання природних ресурсів, екологічної безпеки, енергоефективності та екологічно відповідального управління територією. Стратегічні та операційні цілі Стратегії враховують необхідність інтеграції екологічної складової у всі напрями розвитку громади та спрямовані на формування безпечного і комфортного життєвого середовища.

2. Екологічна ситуація на території Новорайської сільської територіальної громади характеризується відносною стабільністю, однак значний вплив на стан довкілля мають наслідки збройної агресії російської федерації проти України. До основних екологічних викликів громади належать:

- наслідки бойових дій та тимчасової окупації території;
- забруднення ґрунтів і територій вибухонебезпечними предметами;
- пошкодження об'єктів інфраструктури;
- погіршення стану атмосферного повітря внаслідок військових дій;
- недостатній рівень розвитку системи поводження з твердими побутовими відходами;
- потреба у модернізації систем водопостачання;
- необхідність покращення благоустрою та озеленення територій;
- ризики деградації земельних ресурсів.

Водночас основні джерела потенційного забруднення довкілля мають локальний характер та не створюють значного впливу за межами території громади.

3. Стратегічні, операційні цілі та завдання Стратегії розвитку Новорайської сільської територіальної громади та Плану заходів загалом спрямовані на мінімізацію негативного впливу на довкілля та покращення екологічної ситуації, зокрема:

- реалізація завдань щодо модернізації систем водопостачання сприятиме покращенню якості питної води;
- впорядкування системи поводження з твердими побутовими відходами сприятиме зменшенню забруднення ґрунтів;
- озеленення території громади та благоустрій позитивно впливатимуть на стан атмосферного повітря;
- розвиток транспортної інфраструктури здійснюватиметься з урахуванням екологічних вимог;
- реалізація заходів цивільного захисту та гуманітарного розмінування сприятиме підвищенню рівня екологічної та техногенної безпеки.

Цілі та завдання Стратегії узгоджуються з основними положеннями:

- Закону України «Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року»;
- Стратегії екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату до 2030 року;
- державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища та відновлення територій.

4. Серед основних екологічних проблем Новорайської громади можна виділити:

- потребу у вдосконаленні системи поводження з твердими побутовими відходами;

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ) ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2026-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ)

- необхідність впровадження елементів роздільного збору сміття;
- потребу у модернізації систем водопостачання;
- локальні випадки засмічення територій;
- наслідки бойових дій та забруднення територій вибухонебезпечними предметами;
- низький рівень енергоефективності окремих об'єктів комунальної інфраструктури;
- потребу у розвитку системи екологічного моніторингу та підвищенні екологічної свідомості населення.

Вплив бойових дій на стан атмосферного повітря та довкілля має як прямий, так і опосередкований характер. До прямих наслідків належать вибухи боєприпасів, руйнування будівель та інфраструктури, пожежі в екосистемах. До опосередкованих — забруднення ґрунтів, атмосферного повітря та водних ресурсів продуктами горіння, паливно-мастильними матеріалами та іншими небезпечними речовинами.

5. Реалізація Стратегії розвитку Новорайської сільської територіальної громади та Плану заходів не передбачає створення об'єктів чи провадження діяльності, які можуть спричинити значний негативний вплив на довкілля або здоров'я населення сусідніх держав. У межах Стратегії не планується:

- розміщення екологічно небезпечних виробництв;
- діяльність, пов'язана зі значними викидами забруднюючих речовин;
- будівництво об'єктів, що можуть мати транскордонний вплив;
- масштабне використання природних ресурсів, здатне вплинути на екологічний стан суміжних територій.

Навпаки, реалізація більшості заходів Стратегії сприятиме покращенню екологічної ситуації в громаді та зменшенню антропогенного навантаження на навколишнє природне середовище.

6. Ймовірність виникнення кумулятивних або синергічних негативних наслідків для довкілля та здоров'я населення внаслідок реалізації Стратегії оцінюється як незначна. За умови дотримання вимог природоохоронного законодавства, будівельних, санітарних та екологічних норм реалізація Стратегії та Плану заходів реалізації Стратегії не призведе до виникнення значних негативних екологічних наслідків.

Водночас реалізація заходів із:

- благоустрою території;
- модернізації інженерної інфраструктури;
- озеленення громади;
- покращення поводження з відходами;
- підвищення рівня безпеки та цивільного захисту населення;
- відновлення соціальної інфраструктури

матиме позитивний вплив на стан довкілля та здоров'я населення.

7. Під час реалізації Стратегії та Плану заходів передбачається здійснення моніторингу наслідків її виконання для довкілля та здоров'я населення із застосуванням системи екологічних індикаторів. Моніторинг дозволить:

- оцінювати ефективність природоохоронних заходів;
- виявляти можливі негативні тенденції;
- забезпечувати контроль за екологічним станом території громади;
- своєчасно реагувати на можливі ризики;
- забезпечувати збалансований розвиток громади.

Результати моніторингу підлягатимуть оприлюдненню на офіційному вебсайті Новорайської сільської ради відповідно до вимог чинного законодавства.

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ) ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2026-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НОВОРАЙСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ)

8. Транскордонні наслідки реалізації Стратегії розвитку Новорайської сільської територіальної громади та Плану заходів відсутні, оскільки реалізація її стратегічних та операційних цілей не матиме значного негативного впливу на довкілля, природні ресурси чи здоров'я населення сусідніх держав.

Таким чином, Стратегія розвитку Новорайської сільської територіальної громади та План заходів розроблені з урахуванням принципів екологічної безпеки, раціонального природокористування та сталого розвитку. Реалізація Стратегії та Плану заходів за умови дотримання вимог природоохоронного законодавства сприятиме:

- покращенню екологічного стану території громади;
- відновленню та розвитку інфраструктури;
- підвищенню рівня безпеки населення;
- покращенню якості життя мешканців і мешканок громади;
- формуванню екологічно відповідального підходу до розвитку території;
- забезпеченню стійкого соціально-економічного розвитку громади у довгостроковій перспективі.

Начальник сільської
військової адміністрації

Микола ЧИСТІКОВ